

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Тези доповідей
державної студентської наукової конференції,**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ ТА
ПЕДАГОГІКИ»**

14–15 березня 2012 року

Біла Церква
2012

Даниленко А.С., чл.-кор НААНУ, ректор, голова оргкомітету;
Новак В.П., д-р біол. наук, перший проректор;
Сахнюк В.В., д-р вет. наук, проректор з НДР, заступник голови;
Хахула Л.П., канд. пед. наук, начальник навчальної частини;
Семілетко В.І., канд. пед. наук, декан факультету лінгвістики;
Олешко О.Г., канд с.-г. наук координатор НТТМ університету;
Калитюк Л.П., канд. філолог. наук;
Царенко Т.М., канд. вет. наук, начальник НДЧ;
Качан Л.М., канд. с.-г. наук, зав. аспірантури та докторантури;
Сокольська М.О., зав. РВІК відділу, відповідальний секретар.

Актуальні питання лінгвістики та педагогіки: Тези доповідей державної студентської наукової конференції. – Біла Церква, 2012. – 47 с.

У збірнику висвітлені актуальні питання лінгвістики та педагогіки.

УДК 81'255.2

КОЛІСНИК О.І., студент 3 курсу

Науковий керівник – **СТРІЛЕЦЬКА С.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ТВОРЧИЙ ДОРОБОК ВІДОМОГО ПЕРЕКЛАДАЧА МАЙКЛА НАЙДАНА

У ХХ столітті перекладознавство стало широко розповсюдженою дисципліною, діють безліч відомих шкіл, представниками яких є відомі перекладачі, серед таких є такі, що працюють за кордоном. Особлива увага приділяється перекладу художніх творів, як вимагають від перекладача точної передачі змісту тексту оригіналу.

Одним з найвідоміших перекладачів, що працюють за кордоном, є Майкл Найдан, відомий перекладами творів з української на англійську мову. Серед них твори Юрія Андруховича, Ліни Костенко, Богдана Жолдака, Павла Тичини, Тараса Шевченка та інших, а також за укладання збірок Богдана-Ігоря Антонича.

Метою нашого дослідження є вивчення перекладів М. Найдана для визначення внеску названого перекладача у науку – перекладознавство.

У ході нашого дослідження нами було проаналізовано переклади творів Т. Шевченка („І досі сниться під горою...”), П. Тичини (твори зі збірки Сонячні кларнети”), В. Неборака („Літаюча голова”), Ю. Андруховича („Перверзія”). Нами виявлено, що найлегшими для перекладу, згідно з М. Найданом, були твори Павла Тичини, Тараса Шевченка, тоді як найважчою була „Перверзія” Ю. Андруховича. Нами також було з’ясовано причини важкості та легкості перекладу названих творів, виділені поради від Майкла Найдана стосовно перекладу прози та поезії.

Отже, Михайло Найдан не єдиний, хто перекладав і перекладає українські твори за кордоном. Але він справді багато зробив для молодого покоління письменників, літератури і для нашої країни в цілому.

УДК 811.11:81'373.72

МАЗУР А.В., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **ГАВРЕНКО Ю.П.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: annete666@gmail.com

СКЛАДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ІДИОМ З ЛЕКСИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ «ЧАЙ»

Всі англійці обожають чай. Хоч це іноді і викликає насмішку з боку іноземців, вони вперто зберігають вірність чайним традиціям і вважають, що чай – це ледве не єдина корисна річ, колись завезена з-за кордону. У зв’язку з цим, ми вважаємо, що дослідження англійських ідіом, так чи інакше пов’язаних із чаєм, є актуальним, представляючи собою невід’ємну частину культури туманного Альбіону і відносно маловідому студентам групу ідіом.

Найвідомішою ідіомою цієї категорії є *it’s not my cup of tea*, що означає «це мені не подобається» чи «я в цьому нічого не розумію». Ідіома з’являється на початку

XIX ст., маючи зовсім протилежне тлумачення – «мені це подобається», і лише на початку XX ст. набуває звичного нам значення (Coffee is not my cup of tea).

I wouldn't do it for all the tea in China означає «я нізащо цього не зроблю!». Ідіома набуває популярності в Австралії після першої появи у газетній статі (...One is not even allowed to bring in a black servant, and when I applied to the authorities for permission to bring Samand with me, the reply was: "Not for all the tea in China").

Якщо про якийсь предмет кажуть as useless as a chocolate teapot значить, він абсолютно непотрібний чи непрактичний (A car without wheels is as useless as a chocolate teapot). У 2001 році вчені спробували довести, що у шоколадному чайнику все ж можна заварити чай. Перший експеримент провалився, проте згодом науковці все ж довели, що це можливо. Правда, стінки шоколадного чайника мають бути не тонше одного сантиметра.

To be in one's cup значить «бути п'яним». Цей вираз сягає корінням Біблії, де було сказано наступне "...And when they are in their cups, they forget their loue (love) both to friends and brethren". Вважається, що на початку свого існування ідіома мала значення «напитися і махати кулаками».

Tea and sympathy – це турбота про когось засмученого, або того, хто потрапив у біду. Вперше ідіома вживається у радіоефірі в 1953 році ("Folks reckoning with difficulties may look for tea and sympathy").

Таким чином, ідіоми, пов'язані з чаєм, складають самобутню частину англійської ідіоматики. На нашу думку, вони складають розділ, вартий дослідження, особливо зважаючи на «чайний культ» Англії, який обумовлює широкий вжиток тематичних виразів у щоденному житті.

УДК 81'367.322.2

КУРКІНА М.М., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **СТРІЛЕЦЬКА С.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: fiore.divino@yandex.ru

СПОСОБИ НОМІНАЦІЇ В МОВІ

У сучасній лінгвістиці постала проблема вивчення мовних одиниць не лише з огляду структурно-семантичних ознак на якомусь із рівнів мови, а й з огляду виявлення загальних закономірностей і тенденцій в їхньому номінуванні.

Основною наукою, яка займається вивченням номінацій, є ономасіологія. Ономасіологія як самостійна лінгвістична галузь вивчення слів оформилася лише в середині XX ст. Її становлення пов'язують із працями Б. Кводі, В. Краузе, Л. Вейсгербера, Ф. Дорнзейфа.

Номінація – це поєднання-зрощення мовного й позамовного і витворення одиниці-посередника. Сучасний стан номінативних досліджень вирізняється наявністю значної кількості класифікацій типів, видів і способів номінації, її одиниць і неабиякою суперечністю між класифікаціями, невпорядкованістю термінології.

Актуальність нашого дослідження полягає у лінгвістичному осмисленні способів номінації, визначенні її засобів, функцій, структури тощо. Уперше в українському мовознавстві проведено комплексний аналіз з метою детального дослідження способів номінації в англійській та українській мовах.

Мета дослідження – здійснити аналіз явища номінації, її функцій, засобів, структури; обґрунтувати загальні способи номінації.

Нами з'ясовано, що в сучасній англійській та українській мовах розрізняють три основних способи номінації слів: словоскладання, префіксацію і суфіксацію, які поділяються на підвиди.

Досліджено, що словоскладання є важливим способом номінації як в українській, так і в англійській мовах.

Встановлено, що конверсія являє собою перехід однієї частини мови в іншу без зміни словоформи (тобто одне і теж слово може означати різні частини мови).

Визначено той факт, що суфіксація та префіксація є продуктивними способами номінації в українській та англійській мовах, а також, що словоскладання є важливим способом номінації як в українській, так і в англійській мовах.

Результати даного дослідження розширюють і поглиблюють сучасні уявлення стосовно досліджуваного предмета.

УДК 811.133.1:801.612

МАЗУР А.В., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **СТОЛБЕЦЬКА С.Б.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: annete666@gmail.com

КЕБЕКУА ЯК АКЦЕНТ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Правду кажучи, не завжди легко зрозуміти іноземця. А тим паче, коли він говорить з акцентом. Тому ми вирішили дослідити це питання, звузивши його межі до порівняння французької мови із акцентом кебекуа. Дослідження є актуальним з двох причин – по-перше, було б дійсно цікаво дізнатися, чи багато спільного між класичною французькою і її територіально віддаленим акцентом. По-друге, хто знає, де ми опинимося через кілька років? А якщо у Квебеці? От і буде шанс застосувати отримані знання на практиці

Квебек (фр. Québec) — це франкомовна провінція на сході Канади, абсолютну більшість якої складають етнічні кебекуа. Акцент кебекуа базується на французькій мові XVII ст.; поступово до нього додавалися говірки, принесені норманськими колоністами, англійськими правителями і навіть американськими індіанцями. Нині, кебекуа шокує людей, які вперше ступають на квебецькі землі. Це, наприклад, заміна "a" на "o" в кінці слів: "je ne sais po" (замість "je ne sais pas"), "c'est quoi ço?" ("c'est quoi ça?"), "Canado" ("Canada"), "Cubo" ("Cuba"), "lo" ("la"). Потрібно ще відзначити часте використання "y" замість "il": "Y en a des arbres", "Y est beau". "Oï", яке сьогодні вимовляється як "ya" у Квебеці перетворюється на "муе" (moi) і "туе" (toi).

Англiцизми у кебекуа - це не тiльки запозиченi слова (як "mall" = "mail") а й цiлi фрази, дослiвно перекладенi на французьку ("Fais attention a toi", "Bien a vous", etc.). Крім того, англiйський вплинув на вимову ("cinq" [sɛ̃k] = [сайнк], "française" [frɑ̃sɛz] = [франсайз], "tête" [tɛt] = [тайт]).

Треба вiдзначити, колись Квебек був дуже католицьким. Велика частина топонiмiв i нинi носять iмена святих (St-Jean, Ste-Melanie, St-Antoine, St-Pierre) або Богородицi (Notre-Dame-des-Neiges, Notre-Dame-de-Grace, etc.). Навiть лайки - i тi були взятi з церковного вжитку - "hostie" (скороченої в "stie" = [сти]), "tabarnak" (колись "tabernacle"), "ciboire" (варiанти - "ciboue", "cibole"), "calisse" (спотворене "calice").

Також, кебекуа мiстить велику кiлькiсть слiв i фраз, яких не зрозумiв би i француз (une blonde - дiвчина, un chum - хлопець, un bec - поцiлунок, un char - автомобiль, icitte = ici, J'ai mon voyage - Менi це набридло).

Таким чином, кебекуа - дуже цiкавий акцент з точки зору лiнгвiстики. Лексичнi i фонетичнi феномени такого рiзновиду французької мови є дiйсно неповторними.

УДК 81'255.2: 821.133.1

РИДАСОВА І.І., студентка 3 курсу

Науковий керiвник - **СТРiЛЕЦЬКА С.В.**, канд. пед. наук

Бiлоцеркiвський нацiональний аграрний унiверситет

e-mail: ridirin@meta.ua

ЛIНГВО-СТИЛIСТИЧНI ОСОБЛИВОСТI ПЕРЕКЛАДУ РОМАНУ С. МОЕМА „МIСЯЦЬ I МIДЯКИ”, ВИКОНАНОГО О. ЖОМНIРОМ

Надзвичайна зацiкавленiсть процесом перекладу й особлива актуальнiсть перекладознавства в контекстi гуманiтарних наук зумовлена цiлою низкою причин, передусiм, величезним розмахом перекладацької дiяльностi у всьому свiтi, iнтенсивним розширенням мiжмовних, мiжлiтературних i мiжнародних зв'язкiв. Той факт, що українська та англiйська мови перебувають у вiдносно тривалому й плiдному культурно-iсторичному контактi, є передумовою для порiвняльних дослiджень.

Високий ступiнь розробки проблем перекладу не може бути достатньою пiдставою для того, щоб вважати її вирiшеною в контекстi перекладознавства, а лише дозволяє усвiдомлювати переклад у його iнтердисциплiнарнiй сутностi.

Актуальнiсть дослiдження зумовлена недостатнiм вивченням лексико-семантичних особливостей перекладу українською мовою англiйської художньої прози, а також сучасними вимогами до таких видiв перекладу, коли йдеться про передачу не лише змiсту оригiналу, а й про оптимальне вiдтворення стилiстичних характеристик тексту.

У ходi дослiдження нами було встановлено, що переклад творiв художньої лiтератури є одним з важливих засобiв збагачення скарбницi нацiональної лiтератури.

Нами також визначено, що зв'язок кожної мови з певним лінгвокультурним простором, у якому функціонують особливі норми й традиції вживання мовних одиниць, призводить до того, що при відтворенні змісту іншомовного тексту перекладачі вдаються до різноманітних трансформацій, які спричиняють часткову або повну зміну структури речень тексту оригіналу.

Як результат, О. Жомнір часто використовує властивий йому прийом художнього переосмислення, а також лексико-семантичну трансформацію – модуляцію або смисловий розвиток, завдяки чому йому вдавалося уникати зайвого навантаження підрядним реченням. Як було вище зазначено, під час розгляду перекладу О. Жомніра було помічено схильність цього перекладача до стислості й лаконічності вислову. Загально відомим є той факт, що в англійській мові існує тенденція до компресії мовних засобів.

Отже О. Жомнір таким чином ніби наближає своїм перекладом читача до оригіналу, але водночас не копіює його.

УДК 81'367.622.12:007

ПИЛЯВЕЦЬ І.В., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **РЄЗНІК В.Г.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: bawdly-girl@i.ua

УКРАЇНСЬКІ ВЛАСНІ НАЗВИ У НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ ЯК ЕЛЕМЕНТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Актуальність даної теми пов'язана із кардинальними змінами у світі, такими як глобалізація та прискорений розвиток міжнародних зв'язків.

Проаналізувавши ситуацію, бачимо, що на сьогоднішній день не існує певної системи передачі власних назв. Тому ми хочемо проголосити деякі принципи, на які потрібно спиратися при вживанні українських власних назв німецькою мовою.

Звучання власних назв в обох мовах повинно бути по можливості максимально подібним, адже не можливо зі стовідсотковою точністю відтворити іншою мовою звучання оригіналу.

Відомо, що в російській і радянській період нашої історії українські власні назви передавали іноземними мовами на основі російської (*Lwow, Kiew, Dnepr*). У зв'язку з цим міжнародна громадськість не ідентифікувала наші власні назви, як українські, а це, в свою чергу, створювало перешкоди у міжкультурній комунікації. В даній ситуації можливий, мабуть, єдиний вихід: називати людей, міста, власні назви так, щоб не було перекручень, так, як цього бажать ті, кого називають, з повагою до національної гідності свого партнера чи співрозмовника, до його мови.

Та поступово долаються наслідки росіянізації на картах, виданих останнім часом у 3х. Європі (тепер *Lwiv, Lviv* або *L'viv*). Світ починає сприймати наші власні назви, як українські. Але в деякій мірі, вибір того чи іншого варіанту вживання власної назви в акті міжкультурної комунікації залежить, таким чином, від самоідентифікації учасників діалогу або автора висловлювання.

Всякі спроби обґрунтувати вживання українських власних назв у старій транскрипції є безпідставними з будь-якої точки зору (філологічної, психологічної, національно-культурної).

Українським урядовим і неурядовим органам і організаціям слід прикласти ще багато зусиль, щоб світ сприймав наші географічні і власні назви, як українські і зробити цей процес безповоротним. Слід також прагнути до того, щоб і ми, українці, сприймали наші назви як свої, українські. Все має бути спрямоване на створення чіткої і логічної системи передачі власних назв німецькою мовою з метою усунення потенційних перешкод і непорозумінь у міжкультурній комунікації.

УДК 159.922.2:004

ШОВКУН І.Ю., студент 5 курсу

Науковий керівник – **ОРДІНА Л.Л.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ РОЛЬОВИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР НА ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ЛЮДИНИ ВІД КОМП'ЮТЕРА

Динамічний розвиток науково-технічного прогресу послужив причиною появи таких речей як комп'ютерні технології. Разом з появою комп'ютерів з'явилися комп'ютерні ігри, які відразу ж знайшли масу шанувальників. З удосконалюванням комп'ютерів удосконалювалися й ігри, залучаючи усе більше й більше людей. На сьогоднішній день комп'ютерна техніка досягла такого рівня розвитку, що дозволяє програмістам розробляти дуже реалістичні ігри з гарним графічним і звуковим оформленням.

Ми спробуємо намітити рішення таких питань, як психологічна специфіка рольових ігор, створення класифікації комп'ютерних ігор, динаміка формування ігрової залежності, а також розглянемо розуміння автором механізму утворення психологічної залежності від комп'ютерних ігор.

Існує два основних психологічних механізми утворення залежності від рольових комп'ютерних ігор: потреба у відході від реальності й у прийнятті ролі іншого. Вони завжди працюють одночасно, але один з них може перевершувати іншого по силі впливу на формування залежності. Обидва механізми засновані на процесі компенсації негативних життєвих переживань, а отже, є підстави припустити, що вони не будуть працювати, якщо людина повністю вдоволена своїм життям, не має психологічних проблем і вважає своє життя щасливим й продуктивним. Однак таких людей дуже небагато, тому більшість людей будемо вважати потенційно схильними до формування психологічної залежності від рольових комп'ютерних ігор. Майже всі комп'ютерні ігри можна умовно розділити на рольові й не рольові. Розглянемо динаміку розвитку ігрової комп'ютерної залежності.

Стадія легкої захопленості. Після того, як чоловік один або кілька разів пограв у рольову комп'ютерну гру, він починає "почувати смак", йому починає подобатися комп'ютерна графіка, звук, сам факт імітації реального життя або якихось фантастичних сюжетів. Хтось все життя мріяв постріляти з ручного кулемета, хтось

– посидіти за кермом Ferrari або за штурвалом бойового винищувача. Комп'ютер дозволяє людині з досить великою наближеністю до реальності здійснити ці мрії. Починає реалізовуватися неусвідомлювана потреба в прийнятті ролі.

Відхід від реальності. Основою цього механізму є потреба людини в "відстороненні" від повсякденних турбот і проблем, своєрідна трансформація потреби в збереженні енергії. Психологічні аспекти механізму засновані на природному прагненні людини позбутися різного роду проблем і неприємностей, пов'язаних з повсякденним життям.

Прийняття ролі. В основі лежить потреба в грі як такій, котра властива людині, а також прагнення до прийняття ролі комп'ютерного персонажа.

УДК 159.923:371.135

ЧЕРЕПЕНКО В.В., студентка 2 курсу

Науковий керівник – **ОРДІНА Л.Л.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ СОЦІАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Соціальне самопочуття молоді є одним з головних показників розвитку суспільства. Для того щоб формування молоді відбувалося адекватно суспільним процесам, необхідно визначити її роль і місце в суспільстві, з'ясувати її проблеми. Серед них є традиційні – кохання, дружба, пошуки сенсу життя, створення сім'ї тощо. Вирішення багатьох проблем залежить від факторів соціального життя. Не менш актуальними є здоров'я, освіта молоді, спілкування її з дорослими й однолітками.

Молодь – це соціально-демографічна група, що переживає період становлення соціальної зрілості, адаптації до світу дорослих і майбутні зміни. У цей період людина переживає важливий етап сімейної і поза сімейної соціалізації, процес становлення особистості, навчання, засвоєння цінностей, норм, установок зразків поведінки, прийнятих у даному суспільстві.

Молоді властиве позитивне сприйняття сучасних реалій. На першому місці в житті молодь ставить розрахунок на себе і власні сили, але не впевненість у них. За показниками соціального негативізму щасливими почуваються 6,5% молодих людей. Соціальної перспективи в Україні не бачать дві третини молоді. Кожна четверта молода людина боїться злиднів. Майже половина молоді – найбільше в житті боїться втратити здоров'я.

До числа тривожних тенденцій відносяться: падіння престижу загальної та професійно-технічної освіти; збільшення числа молоді, що починає трудову діяльність із низьким рівнем освіти; орієнтація багатьох ланок освіти на відтворення робітників, службовців і спеціалістів без урахування вимог споживачів. Освітній потенціал молоді не реалізується належною мірою через невідповідність між системою освіти і потребами ринку праці.

За оцінками молоді, найактуальніші питання молодіжної політики залишаються поза увагою держави. Головними проблемами є працевлаштування та забезпечення

житлом. В молодіжному середовищі панує найвищий рівень безробіття (13,9%), найчастіше вимушеного. Проблеми, з якими стикається молодь під час пошуку роботи є вимагання стажу роботи та потреба мати необхідні «зв'язки». Серед опитаної молоді свій власний бізнес має 6% молодих людей. Головна перешкода для започаткування і ведення власної справи – брак стартового капіталу та хабарництво чиновників, а також висока ставка податку.

Найефективніші засоби сприяння зайнятості молоді: по-перше, зобов'язати навчальні заклади забезпечити випускникам перше робоче місце, а по-друге, встановити на підприємствах квоти для молоді. Залишається проблемою доступність освіти. Особливо ж це стосується рівня підготовки в сільській школі, скрутного матеріального становища багатьох сімей, ослаблення громадського і державного контролю над розподілом ресурсів.

УДК 159.9.072.42

ГОНЧАР М.М., студентка 2 курсу

Науковий керівник – **СИНЯКОВА В.Б.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

СТЕРЕОТИПИ ТА ЇХ РОЛЬ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Як відомо, будь-яка інформація, у тому числі і інформація про життєдіяльність суспільства, впливаючи на людину, може створити соціально-психологічну установку і сформувавши стереотипи. Ми ставили за мету розглянути поняття «стереотип» і його вплив на життєдіяльність людини.

У психологічному словнику ми знайшли наступне визначення поняття "стереотип":

Стереотип (від греч. "stereotype": stereos - твердий, міцний і typos - форма, зразок, відбиток) - тверда, часто спрощена, стандартна думка про соціальні групи чи про окремих індивідів як представників цих груп.

Ознаки, що містяться в стереотипах, використовуються для оцінки співвіднесеності предметів до того чи іншого класу і приписування їм визначених характеристик.

Найбільш поширені стереотипи про представників різних расових, національних і релігійних груп.

Працюючи з літературою ми вибрали основні властивості стереотипів:

- здатність впливати на прийняття рішення індивіда, нерідко всупереч логіці;
- у залежності від характеру установки стереотипи майже автоматично "підказують" одні доводи у відношенні вибору об'єкта чи ухвалення рішення і витісняють зі свідомості інші, протилежні першим;
- стереотип, на відміну від "потреби взагалі", має виражену конкретність.

А також існує декілька їхніх класів:

1. Особисті. Ці стереотипи людина формує сама. До них відносяться його різні переконання, пристрасті - усе те, що (на думку людей) складає особистість, індивідуальність людини, його інтереси і широту натури.

2. Гендерні. Являють собою культурно і соціально обумовлені думки про якості, атрибути і норми поведінки представників обох статей та їх відображення в мові.

3. Сімейні. Сімейні стереотипи формуються під впливом сімейних традицій, установок, правил.

4. Суспільні чи соціальні. Формуються під впливом суспільства і соціуму. Політика держави формує державні стереотипи, релігія - релігійні, реклама - споживчі.

Стереотип відіграє важливу роль у формуванні оцінки людиною навколишнього світу, хоча використання його може спричинити двоякий наслідок, тому що приводить, з одного боку, до звуження пізнавального процесу, що може мати у визначених ситуаціях позитивне значення, а з іншого, - до вироблення різного роду упереджень.

УДК 81'255.4:811.111'04

РОМАНОВСЬКА Я.В., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **КАРПЕНКО С.Д.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ П'ЄСИ Б. ШОУ «ПІГМАЛІОН»

Торкнемося безпосередньо українських перекладів п'єси «Пігмаліон». Хоч як не дивно, але знаний і улюблений у нашій країні «Пігмаліон» Бернарда Шоу ніколи не видавався українською мовою. За винятком окремих театральних версій, виконаних для місцевих потреб, повних опублікованих перекладів п'єси просто не існує. Цю прикру обставину з'ясували працівники Інституту літератури ім. Тараса Шевченка НАН України. Вирішення питання вбачалося у створенні українського перекладу п'єси. На сьогодні існує два українських переклади п'єси «Пігмаліон» – О. Мокровольського та М. Павлова, обидва 1999 р.

У відомих нам російських перекладах Є. Калашнікової та П. Мелкової не до кінця було враховано обставину, яка лежить у основі життя цієї п'єси, де фонетичний аспект виступає як стрижневий елемент сюжетної лінії, а не додаткове оцінкове забарвлення, яким можна знехтувати. При перекладі було досить важко зберегти ті самі ознаки мовних порушень, що притаманні лондонському кокні.

В оригіналі соціальне маркування ідіолектів відбувається на мовних рівнях, на яких воно не є адекватно притаманним мові перекладу (фонетика, граматики). Тому при перекладі було застосовано прийом *контекстуальної компенсації соціальних ознак ідіолектів оригіналу на лексичному рівні* в мові перекладу: компенсація фонетичних та граматичних ознак оригіналу українськими вульгаризмами; одиницями фатичної надлишковості; емотивні вставлення. Вкраплені фразеологізми поетично відтінюють репліки героїв, дозволяють показати національне тло мови перекладу. Серед граматичних прийомів перекладу, на морфологічному рівні, перекладачі вдаються до повного й часткового перекладу, функціональної заміни, уподібнення. На синтаксичному рівні перетворень, у перекладі присутні: стягнення, перестановка, функціональна заміна, додавання.

Ці варіанти перекладу не претендують на те, щоб вважатися єдино можливими та ідеальними, але в них перекладачі намагалися врахувати всі згадані принципи перекладу драматичного твору, де основний акцент має робитися на природності й плинності сценічного звучання п'єси, психолінгвістичних засадах сприйняття сценічного діалогу на слух, легкоінтонованості та легковимовлюваності тексту; і, нарешті, на металінгвістичних трансформаціях задля збереження значення фонетичного чинника сюжету як стрижневого.

УДК 06.053.56:339.9.012.23

ЗАЄЦЬ Д.В., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **КАРПЕНКО С.Д.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА В СУЧАСНИХ ЗОВНІШНІХ РИНКОВИХ УМОВАХ

З переходом всього світу на ринкові відносини, прагненням компаній та фірм розширити сфери впливу, знайти нових партнерів для співпраці, які передбачають зовнішньо-економічний напрям діяльності, докорінно вплинув на професію перекладача, що зумовило появу нових вузьких спеціальностей в межах перекладознавства, а також розширило сферу застосування перекладацьких послуг.

Питань теорії особистості перекладача та професійних вимог до нього торкалися (укр.) С. Ковганюк, В. Радчук, Н.В. Ботвина, (рос.) В.С. Виноградов, І.С. Алексєєва, В.Н. Комісаров, М.Я. Цвілінг, (зар.) Д. Робінсон, Г. Мірам.

До останнього часу уявлення про фахівців перекладу було досить-таки односкладовим. Як і відношення до перекладачів взагалі. У нашій країні існували, і діють до цих пір, два нормативні документи – «Кваліфікаційний довідник посад керівників, фахівців і службовців» і, як галузевий рекомендаційний документ, «Кваліфікаційний довідник посад редакційно-видавничих працівників» – що регулювали організацію праці і що містили посадові характеристики і обов'язки працівників різних спеціальностей. У зв'язку з тим, що перекладачі не часто згадувалися в офіційних документах, досить-таки мізерний і не у всьому толерантний опис універсальної професії «перекладач» в цих документах привернуло увагу і стало, в 1991 році, об'єктом критики з боку союзу перекладачів. Тоді ж були зроблені перші пропозиції щодо зміни характеру і змісту цих документів, в першу чергу, статей, що стосуються перекладачів.

Нинішній стан перекладацької справи в країні вселяє серйозну тривогу. Досить нагадати про кризу перекладацького книговидавництва. Зникли великі перекладацькі колективи колишніх центральних видавництв, без роботи інші видавничі фахівці (іноземні редактори, стилісти, коректори і т.д.), міняється їх професійний і соціальний статус. Практично ліквідована наша оригінальна школа перекладу на іноземні мови. Книжковий ринок перенасичений низькопробними перекладами, в наявності численні порушення прав перекладача видавцями. Якщо раніше більшість майстрів перекладу перебували в штаті видавництв і користувалися певними соціальними гарантіями, відтепер майже всі вони перетворилися на осіб «вільних

професій». Багато що тут залежить від самих перекладачів, від активності їх професійного союзу. Мета роботи професійних перекладачів збігається з прагненнями інших учасників ринку перекладацьких послуг – замовників перекладів, перекладацьких агентств і компаній.

УДК 81'276.5.378.18

ГАВЕНКО В.Д., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **РИМАР Н.Ю.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

МОВЛЕННЄВИЙ ЕТИКЕТ ЯК КОМПОНЕНТ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА СПЕЦІАЛІСТІВ

Мова має величезний запас мовних засобів, якими треба послуговуватися, враховуючи ситуацію, сферу спілкування, статусні ознаки співбесідників. Усі ці засоби мають бути мобілізовані на досягнення комунікативної мети. Актуальність теми вбачаємо в тому, що зростаюча увага до питань мовної комунікації, принципів моделювання комунікативного акту, функціонування мови у всіх сферах суспільної діяльності є однією з важливих особливостей сучасного мовознавства. Дотримання мовного етикету сприяє підвищенню як мовної, так і загальної культури суспільства.

Мета – підтвердити тезу про важливість вивчення мовленнєвого етикету як компонента комунікації студентів та спеціалістів. Матеріалом дослідження стала низка чинників, які визначають формування мовного етикету і його використання.

Зазначене вище дає можливість зробити певні узагальнення: мовлення людини – це своєрідна візитна картка, це свідчення рівня освіченості людини, її культури. Високу культуру мовлення фахівця визначає досконале володіння літературною мовою, її нормами в процесі мовленнєвої діяльності. Знання норм літературної мови, а ще більше – повсякденна їх реалізація, гармонія знань і внутрішнього світу людини є показником духовної зрілості нації.

УДК 7.049.2

ПОНОМАРЕНКО О.Ю., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **ЧЕРНОБРОВ Ю.А.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ДО ПРОБЛЕМИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ СМІХОВОЇ КУЛЬТУРИ

Проблема сміхової культури в наш час дуже поширена та розглядається у багатьох аспектах. Проте досліджень щодо порушеної теми дуже мало, а тому вона є актуальною. Ознайомимося з суб'єктами та об'єктами гумору і дізнаємося, яку роль вони відіграють у формуванні сучасної сміхової культури.

Формування сміхової культури було спричинене виникненням багатьох сміхотворних форм під час розвитку суспільства, а тому гумор є невід'ємною складовою у формуванні культури поведінки та відіграє важливу роль в історичному аспекті та зародженні культурно розвиненого суспільства. Активне використання гумору призвело до зростання інтересу до сміхової культури українців та бажання реалізувати його у професійній сфері, а також набуло масовості та стало невід'ємною складовою у формуванні багатьох творчих рухів.

Існує багато теорій гумору, які намагаються пояснити, що таке гумор, яке його соціальне призначення, і що можна вважати гумористичним, смішним. У науковому осмисленні природи гумору домінують три теорії: психологічна, за якою гумор є ознакою здорового способу життя; духовна, за якою гумор – "подарунок Бога"; та інші теорії, які вважають гумор таємницею, яку не можливо пояснити, дуже схожою на містичний досвід.

Існує класифікація гумористичних літературних форм: анекдот або жарт, монолог, діалог, розповідь, каламбур, дотепна відповідь співрозмовникові, влучно сказаний афоризм тощо. Крім текстової форми, гумор може бути також представлений у графічній формі – карикатура, малюнок, шарж, фото тощо. У деяких народностей існують ще й такі форми гумору як народні усні гумористичні оповідання – сноаве.

У контексті нашого дослідження доцільно розглянути поняття "почуття гумору". Почуття гумору – здатність людини помічати в явищах їх комічні сторони, емоційно на них відгукуючись. Почуття гумору нерозривно пов'язане з умінням суб'єкта виявляти протиріччя у навколишній дійсності, наприклад помічати, а іноді і перебільшувати протилежність позитивних і негативних рис у будь-якої людини, що здається значущість будь-кого і не відповідає їй поведінці. По відношенню до об'єкта гумору, який ніби піддається своєрідній емоційній критиці, зберігається дружельюбність.

Інструмент гумору – це жарт. Зазвичай вдало придуманий жарт знімає напругу, смуток або страх. Вміння писати жарти – мистецтво. Цьому можна навчитися. У подальшому актуальним є дослідження механізмів формування сміхової культури.

УДК 159.9.072.43

КИРИЧЕНКО Д.О., студент 2 курсу

Науковий керівник – **СИНЯКОВА В.Б.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

СТАТЬ ЧИ ГЕНДЕР?

Слово "стать", коли воно вживається в повсякденній мові, – неоднозначне, воно водночас має відношення до категорії людей і до особливостей людської поведінки, як, наприклад, у вислові "статеві відносини". Для ясності ми мусимо розрізняти стать у значенні анатомічних відмінностей між жінками та чоловіками і стать у тому розумінні, в якому воно безпосередньо стосується статевої активності людини. Ми ставили за мету проаналізувати поняття «стать» та «гендер».

Наскільки різниця в поведінці жінок і чоловіків визначається «статтю», а наскільки гендером? Іншими словами, наскільки вона спричинена біологічними відмінностями?

Після народження дитини біологічні чинники статевого диференціювання доповнюються соціальними: на підставі генітальної зовнішності новонародженого визначається його цивільна стать, відповідно до якої відбувається виховання дитини.. Всі ці обставини накладаються на життєвий досвід дитини та її «образ Я», в результаті чого формується остаточно статеві та сексуальні ідентичності дорослої людини. Одні її аспекти задані біологічно, а інші залежать від культури та виховання (гендерна соціалізація), причому вони можуть мати значні розходження.

Провідними соціальними інститутами сучасності, які впливають на формування «гендеру» є – родина, ЗМІ, освітні заклади та середовище однолітків. Формування «гендеру» відбувається під впливом гендерних стереотипів, які існують в цих соціальних інститутах. Першочерговим завданням сьогодення є перебудова гендерних стереотипів в егалітарному напрямку. Оскільки саме такий напрямок відповідає сучасному запиту щодо реалізації ідей гендерної рівності.

Отже, ми вживаємо поняття "стать", коли йдеться про прикметні фізичні ознаки людського тіла, а термін «гендер» у випадку психологічних, соціальних та культурних відмінностей між чоловіками та жінками. Різниця між статтю і гендером має фундаментальний характер, бо багато відмінностей між чоловіками та жінками мають небіологічне походження.

Опрацювавши літературу можна зазначити:

Стать – це біологічно (генетично) зумовлений поділ біологічних організмів на самців та самиць (для людей – на чоловіків та жінок).

Гендер – соціально-біологічна характеристика, через яку визначаються поняття «чоловік» і «жінка», психосоціальні, соціокультурні ролі чоловіка і жінки як особистостей, на відміну від статі, яка позначає біологічні відмінності.

УДК 81`373.613=124=14

ВЕРГОЛЯС С.Г., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **РЄЗНІК В.Г.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: svetik23111992@yandex.ru

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ВПЛИВ ЛАТИНСЬКИХ ТА ГРЕЦЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИКИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОВ

Слово, як сама жива одиниця спілкування, залишається мабуть найважливішим засобом для передачі інформації.

Довготривалі контакти між грецькою та іншими мовами стали власне причиною сильного впливу грецької та латинської мов на інші. Але власне ці цивілізації відіграли велику роль в розвитку європейської культури в цілому. Тому, згідно слів Ю. Романєєва «грецькі запозичення – традиційна тема в дослідженнях історії різних мов».

В доповіді розглядається взаємозв'язок та вплив класичних мов на утворення слів та формування лексики європейських мов (на прикладі української та

німецької), аналізується засоби проникнення словотвірних частин в лексику європейських мов.

Явище запозичення – одна з характерних сторін розвитку мови, тісно пов'язана з історією народу, з історією культури. Запозичення відбувалися на різних мовних рівнях: лексичному, фонетичному, словотвірному та синтаксичному.

На прикладі різних лексичних одиниць нами було розглянуто та досліджено походження та утворення лексики, зв'язок між мовами різних народів, вплив класичних мов на творення нових слів.

Привертають до себе увагу чотири періоди розвитку слов'янської перекладної писемності, де можна прослідкувати розвиток процесу запозичення, як процес переміщення різних елементів з однієї мови в іншу.

Досліджуючи формування німецької лексики, потрібно наголосити на таких факторах запозичень у німецьку термінологію з грецької та латинської мов як екстралінгвістичний та лінгвістичний.

Терміни формують словотвірні ряди, пов'язані прагматично.

При визначенні інвентарю словотвірних засобів грецького та латинського походження і класифікації словотвірних морфем залежно від їх функцій в процесі терміноутворення, ми диференціювали морфем на дві групи: афікси та морфем, що вживають переважно в термінології і займають у системі терміноутворення на грецькій та латинській основах окреме місце.

Таким чином, описуючи взаємозв'язок грецької, латинської та інших європейських мов, хотілося б зауважити, що основні методи, які використовуються дослідниками, це – порівняльний, описовий і аналітико-теоретичний. Саме ці методи слід враховувати при лінгвокультурних, соціокультурних та міжкультурних проблемах перекладу.

УДК 811.111:81.821

ШПАКОВСЬКА Т.В., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **РЄЗНІК В.Г.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: tatiana-shpakovskaya@mail.ru

ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ У ТЕРМІНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Полісемія, або багатозначність, як один з яскравих виявів самобутності лексики національних мов, реалізує використання потенційних можливостей слова і репрезентує природний розвиток лексичної системи будь-якої національної мови.

Однією з основних вимог, які висуваються до терміна, є його однозначність у тій терміносистемі, у якій він функціонує. Але на практиці ця вимога виявляється скоріше бажаним явищем, ніж фактичним.

При вивченні багатозначних термінів за основу їх аналізу приймається підхід, який базується на парадигматичному зіставленні їх значень за семантичними ознаками. Існування полісемічних термінів зумовлено рядом суттєвих причин, а саме: недостатністю словникового складу мови у порівнянні з кількістю понять:

традиціями функціонування терміну, його семантичними та словотворчими зв'язками; диференціацією наукових понять, що відносяться до одного явища, але які відображають різні погляди, гіпотези.

Деякі дослідники стверджують, що з розвитком науки та техніки однозначні терміни отримують додаткові значення і стають багатозначними науковими термінами. Поява багатозначності в термінології соціальної ринкової економіки німецької мови пояснюється ще й тим, що для термінології гуманітарних дисциплін, і досліджуваної термінології зокрема, полісемія є однією зі специфічних ознак, що в значній мірі обумовлюється загальністю поняттєвого апарату сумісних наук".

Крім того, вважається, що полісемія розвивається на базі найбільш вживаних термінів, або тих, що відображають найпоширеніші поняття певної галузі. Наприклад, для позначення такої важливої категорії соціально економічної сфери як "валюта" існує в німецькій мові декілька мовних знаків - *die Währung, die Devisen, die Valuta*. Або один термін може виражати різні поняття однієї термінології, наприклад, *der Grundwert* - 1) *вартість землі*; 2) *основний капітал*; 3) *основна ібазова) вартість*; *der Artikel* - 1) *товар*; 2) *вид товару*; *артикул (товару)* 3) *предмет, річ*; 4) *пункт, стаття, параграф (договору): стаття (рахунку, балансу)* та інші. Між значеннями полісемічних термінів спостерігається певний зв'язок, який разом з контекстом допомагає усувати їхню двозначність.

Цей факт дозволяє розглядати ці значення як значення одного слова. В економіці, і зокрема в її соціальній ринковій підсистемі, особливо чітко відчувається роль мовного контексту, а також зв'язок мови з позамовним контекстом її вживання, без чого, як слушно зауважує О.Ф. Ковлакас, неможливо вирішити проблеми значення щодо вживання та інші питання, пов'язані з контекстною теорією значення.

Саме тому адекватність або неадекватність контексту діяльності, та глибина і обґрунтованість мовних виразів є важливими аспектами економічної теорії.

Полісемія свідчить не лише про раціональну обмеженість ресурсів термінологічного потенціалу, а й про семантичні можливості термінів як елементів терміносистеми. Проте, багатозначність у функціональному аспекті не є показником неточності терміна. Полісемія у межах термінології, як факт розвитку й динаміки мови, свідчить про розвиток термінології відповідно до мовних законів, і тому це явище продовжує існувати в термінології як закономірний факт. Отже, явище полісемії не слід розглядати як небажану ознаку термінів. Усуненню полісемії може сприяти у професійній комунікації вживання терміна у відповідному контексті, який розкриває значення.

УДК 81'373.22=111

ПІНЧУКОВА Є.Г., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **КАЛИТЮК Л.П.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: Yevhenia@meta.ua

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ
НА ОЗНАЧЕННЯ ВОДИ ЯК ЧАСТИНИ ЛАНДШАФТУ (НА МАТЕРІАЛІ
ФІЛЬМУ КАНАЛУ ВВС "EARTH. THE POWER OF THE PLANET")**

Актуальність цього дослідження визначається спрямуванням сучасних лінгвістичних студій до вирішення проблем функціонування, розвитку та особливостей перекладу мовних явищ. Невизначеність питань, пов'язаних із відсутністю спеціальних розвідок, які б торкалися вивчення специфіки перекладу лексичних одиниць на означення води, як елемента ландшафту, зумовлює потребу такого дослідження. **Об'єктом** дослідження є лексичні одиниці на означення води (гіпероніми та гіпоніми). **Предметом** дослідження є особливості перекладу українською та російською мовами лексичних одиниць на означення води сучасної англійської мови.

В основу нашої гіпотези про причини залучення трансформацій було покладено відсутність відповідника у цільовій мові. Ми керувалися припущенням, що за наявності готового відповідника перекладач буде обмежено використовувати перекладацькі трансформації. Лексична одиниця *вода* має універсальний характер, так як її компоненти є словами загальноживаної лексики. Але поряд із універсальним, загальнолюдським, вода має ще інші еквіваленти перекладу, що є властивими певному народу. Основною причиною існування лексичних труднощів перекладу є розбіжності у мовних картинах світу.

На прикладі перекладів фільму *"Earth. The Power of the Planet"* з англійської мови на українську та російську ми переконались, що для того, щоб зробити текст вихідної мови зрозумілим тому, хто слухає його мовою перекладу, потрібно адаптувати цей текст згідно з реаліями, які відомі слухачеві. Досягти цього розуміння можна, використовуючи трансформації.

При вивченні та аналізі функціонування мовного жанру «науково-популярний фільм» були виявлені такі характерні особливості, що науково-популярний являє собою простий і ясний виклад наукових знань. Як показали етимологічні розвідки, досліджувана лексика не носить лакунарний характер, а навпаки універсальний, що в свою чергу спрощує завдання перекладу. Переклади здійснені професійно, всі необхідні трансформації були здебільшого вмотивованими і вдалими. Відсутність лексичних лакун пояснюється тим, що фільм каналу ВВС *"Earth. The Power of the Planet"* змальовує найтипівіші явища рельєфу, які відомі всім мешканцям планети.

Найпоширенішими виявилися такі трансформації: *вилучення, генералізація, додавання, прономіналізація, контекстуальна заміна, перестановка, компенсація*, що зумовлені специфікою слововживання, граматичними особливостями, усталеними нормами порівнюваних мов та особливостями науково-популярного стилю.

УДК 81'373.22

ГОЛОВАНОВА К.О., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **КАЛИТЮК Л.П.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: katie_golova@mail.ru

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ОЗНАЧЕННЯ ЖИВОГО СТВОРІННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ФІЛЬМУ КАНАЛУ ВВС "LIFE")

Вивчення особливостей лексичного складу (не)спорідених мов представляє постійний інтерес для мовознавчих студій, спрямованих на визначення

перекладності таких одиниць та доцільності використання перекладацьких трансформацій.

Об'єктом дослідження є сучасні англійські лексичні одиниці на означення опису живого створіння. **Предметом** дослідження є особливості перекладу на українську та російську мови англійських лексичних одиниць на означення опису живого створіння.

Розбіжності лексичного складу української та англійської мов зумовлює використання низки перекладацьких трансформацій. Їх застосування допоможе нам отримати текст перекладу, що найбільш точно передаватиме всю інформацію, укладену в тексті оригіналу, при дотриманні відповідних норм мови.

Десятисерійний фільм каналу ВВС "Life" дає яскравий опис живих створінь і спрямований у першу чергу на виховання трепетного ставлення до співмешканців нашої планети. Девід Атенборо, по-перше, вживає терміни на означення виду/класу створіння, по-друге, змальовує особливості зовнішності так поведінки істот, і врешті, використовує потужний словниковий склад англійської мови для точного і влучного зображення представників фауни і флори. Іноді автор вдається до олюдення рис, поведінки, зовнішності створінь, що представляє собою певні труднощі для перекладача.

Характер якості перекладу залежить від якості вибраного відповідника. Вживання термінологічного відповідника дещо ускладнювало сприйняття матеріалу для пересічної людини. Переклад назви сприймається краще, коли при перекладі був використаний відповідник із прозорим значенням, до якого звикла україномовна аудиторія.

При описі фізичних даних, розумових здібностей, розмірів та загальної оцінки живого створіння нами засвідчено широке застосування перекладацьких трансформацій, що є виправданим, оскільки це зумовлено різноманітністю використаних у першотворі мовних засобів при описі живого створіння.

Синхронний переклад фільму має свої особливості, оскільки перекладач змушений зважати на часові рамки і друготвір має бути прив'язаний до сюжету, ось чому з-поміж залучених перекладацьких трансформацій нами не засвідчено компенсації та декомпресії. Перекладач здебільшого використовує дослівний переклад, трансформацію калькування, вилучення слова, заміну частин мови та перестановку слова.

УДК 81'373:78.08

ГИДА В.О., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **КАЛИТЮК Л.П.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: viktoriya.gida@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ОЗНАЧЕННЯ ОПИСУ МУЗИЧНОГО ТВОРУ (на матеріалі художнього фільму «Амадей»)

Працю присвячено особливостям перекладу лексичних одиниць на означення опису музичного твору з англійської на російську та українську мови. У роботі

проаналізовано приклади опису вживання словосполучень музичної термінології, визначено адекватність перекладу та його точність.

Необхідність адекватної передачі музичної термінології з мови оригіналу на мову перекладу зумовлює актуальність даного дослідження.

Англомовний художній фільм «Амадей» (1984 р.) розрахований на широке коло глядачів, у тому числі й не підготовлених, тому висока питома вага лексичних одиниць на означення музичних термінів збагачує фільм, надаючи йому глибокого змісту, вираженості і наукової значущості. Фільм органічно поєднує фрагменти музики Моцарта, які супроводжуються коментарями Сальєрі, який в свою чергу натхненно і захоплено описує технічну сторону доробків геніального композитора. Терміни, звичайно, відіграють ключову роль у сприйманні та розумінні фільму. Вдале залучення термінів, сприяє розкриттю мовленнєвої характеристики персонажа, відображенню особливостей його професійної діяльності.

Мікротема «музика» є провідною у фільмі і помітним є рясне вживання епітетів з музичними термінами. На зразок: *divine music* (божественна музика), *music of true forgiveness* (музика всепрощення), *continuous music* (безперервна), *the finest music* (найпрекрасніша). Таке різноманітне епітетне вживання надає витонченості і винятковості мовленнєвому відрізку, справляє враження, що музика Моцарта ідеальна, прекрасна і неперевершена. Сказане набуває щирості, оскільки звучить з вуст придворного композитора Сальєрі, заздрісного ворога Моцарта.

Термінологічній лексиці властива полісемія, синонімія та рідко омонімія. У межах музичної терміносистеми дуже важливо звертатися до словника при перекладі, щоб точно визначити значення того чи іншого терміна-одиниці.

Полісемія проявляється у наявності кількох значень, і у фільму можна прослідкувати наступні приклади: *beat* – 1. доля, 2. такт, 3. ритм, 4. удар. В свою чергу термін «такт» може перекладатися як 1. *beat* або 2. *measure*. Термін «гармонія» має також три англійських відповідника: 1. *harmony*, 2. *concord* та 3. *accord*. У межах музичної терміносистеми можна прослідкувати вживання синонімії, те, як одні терміни тісно співіснують поруч із іншими. До прикладу: *какофонія* – *noise*, *cacophony*; *voices* – вокал, голос; *song* – пісня, арія.

При перекладі фільму були використані трансформації: заміна (генералізація та інтерпретація вислову), додавання та перестановка. Завдяки вказаним трансформаціям, адекватність перекладу досягнута і передана.

УДК 81'373.611/.622/.623:811.111/.161.1/.2

ПТАШНІЧЕНКО А.М., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **ГАВРЕНКО Ю.П.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: vikann@meta.ua

СПЕЦИФІКА ПРОДУКТИВНИХ «NOUN-FORMING» І «ADJECTIVE-FORMING» АФІКСІВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Існує кілька видів словотвору: деривація або морфологічний словотвір, синтаксичний та семантичний словотвори.

При морфологічному словотворі ми маємо справу з утворенням нових слів способом додавання однієї чи кількох морфем, причому хоча б одна морфема повинна бути кореневою. Службові або афіксальні морфеми в залежності від місця їх розташування у слові поділяються на префікси і суфікси. Тобто афікси мають певне фіксоване значення і можуть бути носіями словотвірного та граматичного значення слова.

Оскільки афіксація є активним способом у словотворенні сучасної англійської та української мов, то грамотне використання афіксальних морфем допоможе швидко зорієнтуватися у значенні та в утворенні нових слів.

Префікс стоїть перед кореневою морфемою і модифікує її значення. В українській мові він ніколи не служить самостійним транспонуючим елементом (тобто не переводить слово із однієї частини в другу); в англійській мові таких префіксів хоч і не багато, але можуть утворювати іншу частину мови. Класифікація префіксів здебільшого базується на таких критеріях: значення, походження, продуктивність. Зокрема, продуктивні префікси широко використовуються для творення нових слів і форм.

Найпродуктивнішими «noun-forming» префіксами в англійській мові є такі: *after-, co-, counter-, ex-, mis-, non-, over-, self-, super-*.

Продуктивні українські префікси, які утворюють іменники такі: *пра-, перед-, на- і про-, су- і спів-, під-, без- і не-*.

Продуктивні «adjective-forming» префікси в англійській мові: *un-, in-* (та його аломорфи *il-/ir-/im-*), *under-, after-, in-, over-, out-, bi-, ad-* (та його аломорфи *ac-, af-, ag-, al-, an-, ap-, ar-, as-, at*), *super-*.

Продуктивні приєменникові префікси у сучасній українській мові: *не-, супер-, пре-, при-, пере-, перед, най-, без-, за-*.

В українській мові найбільшу продуктивність виявляє префікс *не-*, що походить від заперечної частки і служить для утворення прикметників та іменників зі значенням, протилежним значенню мотивуючої основи. Натомість в англійській мові, продуктивність префікса виявляється в утворенні okazionalizmів (слів, не засвідчених у словнику, але морфологічно мотивованих і тому цілком зрозумілих).

Як дериваційні елементи, суфікси виконують функцію афіксальної морфемі, що знаходиться між коренем та закінченням і входить до складу основи. Не вживаючись незалежно, суфікс проте має семантичне навантаження, яке впливає на новотвір.

Продуктивними «noun-forming» суфіксами в англійській мові є такі: *-er, or, -ing, -ee, -ice, -ician, -ist, -ite, -ent, -ant, -age, -ance, -ancy, -ation, -ence, -ing, -ion, -ism, -ment, -ness, -ty*.

Продуктивні іменникові суфікси в українській мові: *-ник/-вик, -ар/-ір/-ур/-ер/-ор, -ик/-ник, -ій, -ун, -ець, -ач, -ак, -іст, -ант/-ент, -ака, -нь, -ша, -ит, -ота, -ість, -ство, -ання/ення, -(ім)тя, -ньк-, -чк-, -ець-, -езн-, -ил-*.

Найпродуктивніший з англійських суфіксів є *-er*, а в українській мові нові слова найчастіше утворюються додаванням запозиченого суфікса *-іст*. Якщо англійські іменники з відповідним суфіксом переважно позначають людину, що є професіоналом у якійсь галузі знань, то українські похідні з цим суфіксом не обмежені у валентності.

Продуктивні «adjective-forming» суфікси у сучасній англійській мові: *-able/-ible, -al, -ic, -ical, -ant/-ent, -ate/-ete, -ed/-d, -ful, -ish, -ive, -less, -like, -ly, -ous, -y*.

Продуктивні прийменникові суфікси у сучасній українській мові: *-ов-, -н-, ич/-ин-, -ат/-ят-, -уват/-юват-, -л/ив-, -ив/н-, -ськ/-цьк-, -ньк-, -абель-н-*.

Суфікси прикметників в англійській мові досить розмаїті. У порівнянні з українськими вони можуть видатися навіть багатшими. Однак в українській мові, на відміну від англійської, дуже поширеними є суфікси демінутивні, пестливі та суфікси зі значенням згрубілості.

Отже, число продуктивних афіксів у сучасній англійській та українській мовах невелике, але утворення нових слів шляхом афіксації посідає вагоме місце серед інших способів, які поповнюють словниковий склад мов.

УДК 81'253/373.612.2

ОЛІЯНЕНКО К.В., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **ГАВРЕНКО Ю.П.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: Katya_Ol@Ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОРИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Мова постійно поповнюється метафорами як за рахунок традиційно усталених загальномовних штамтів переносного типу, так й авторських новоутворень. Дослідження метафори розширюється з розвитком мови, тому одна з основних проблем цього тропу – класифікація його параметрів.

Уважаємо, що метафора – це лаконічна картина природи, відображення почуття, характеру, вияв тонкої спостережливості автора і його вміння розкривати ті зв'язки та аналогії, що існують у дійсності між різними явищами – матеріальними і духовними.

Актуальність роботи впливає зі стану дослідження проблеми і полягає в тому, що ми розглядаємо меліорацію значення слова за допомогою зіставного (контрастивного) методу.

Мета дослідження – створення найповнішої картини сучасного стану наукових підходів до визначення поняття метафори, класифікації „метафор” англійської та української мов, визначення характерних особливостей даного тропу порівнюваних мов.

Мета дослідження зумовила постановку наступних завдань:

- дослідити основні тенденції визначення поняття „метафори”;
- встановити основні підходи до класифікації метафор;
- проаналізувати особливості метафоричного переносу значення в англійській та українській мовах.

В нашому дослідженні ми створили картину сучасного стану наукових підходів до визначення поняття метафори, до класифікації „метафор” англійської та української мов, визначили характерні особливості даного тропу в порівнюваних мовах.

Дослідження дало змогу дійти таких висновків:

– усі теорії переплітаються у своїх тлумаченнях про природу метафори, кожна з яких має своє раціональне зерно. Кожна наступна теорія базується на попередніх дослідженнях та концепціях. Раціональнішими можна вважати дві теорії – концептуальну та інтерактивну, оскільки вони детально описують процеси виникнення, вживання та розуміння метафори;

– метафори традиційно поділяються на: 1) номінативні; 2) когнітивні; 3) образні.

УДК 81'373.43:811.111

ШЕВЧЕНКО Т.М., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **ГАВРЕНКО Ю.П.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: taniagirl@yandex.ru

ОСОБЛИВОСТІ УТВОРЕННЯ І ВЖИВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Функціонування і еволюцію словотворчої системи мови відображають лексичні новоутворення. Вивчення неологізмів доповнює і уточнює наявні дані про словотворчу систему, а також показує характер змін, які відбуваються в словарному складі мови під впливом їх дій.

Процес словотворення відбувається постійно, відбиваючи зміни в навколишньому світі, відповідаючи потребам носіїв мови. Тому велике значення має вивчення продуктивних способів утворення лексичних одиниць, їх типів і моделей, завдяки яким вони створюються, ступеня їх продуктивності, активності і вживаності.

Актуальність проблеми освіти і вживання неологізмів зберігатиметься, поки існує прогрес, оскільки необхідність в назві нових явищ не зникне і, отже, нові назви необхідно вивчати.

Метою дослідження є виявлення найбільш продуктивних і активних способів утворення нових лексичних одиниць на основі неологізмів, утворених в останні десятиліття, а також визначення основних сфер вживання неологізмів.

Існує три основні способи утворення неологізмів в англійській мові: за допомогою моделей власної системи словотворення, шляхом запозичення слів з інших мов, а також за рахунок розширення об'єму значень вже існуючих слів. Словотворча система включає наступні способи: афіксація, скорочення, словоскладення, зворотна освіта, конверсія.

Кажучи про утворення і вживання неологізмів, слід виокремити основні сфери застосування нових слів. Ю.А. Зацний виводить такі групи слів: науково-технічні терміни, суспільно-політична лексика, лексика фінансово-економічної сфери і повсякденна (розмовна) лексика.

В процесі дослідження було визначено, що найбільш крупними сферами вживання неологізмів є сфера бізнесу (17,3%); політичні терміни (6%); сфера охорони здоров'я (8%); сфера соціального життя (12%) ; сфера розваг (10,8%) .

УДК 81'373.423=111=161.2

РИДАСОВА І.І., студентка 3 курсу

Науковий керівник – РУДАКОВА Т.М., канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: ridirin@meta.ua

ЯВИЩЕ ОМОНІМІЇ В УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ТА АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ

У сучасній науці про мову загальноновизнаним фактом є те, що омонімія – абсолютна універсалія, наявність якої у мові є обов'язковою і закономірною. У лінгвістиці прийнято вважати, що омонімія представляє собою лексико-семантичний процес, під час якого можлива наявність та функціонування двох чи більше рівнозвучних мовних знаків, які семантично не пов'язані між собою.

Так, проблему явища омонімії у своїх працях розглядали В. Абаєв, І. Арнольд, О. Ахманова, Р. Бріджес, Л. Булаховський, Л. Верба, В. Дубічинський, М. Кочерган, Л. Малаховський, М. Муравицька, С. Ожегов, Л. Полюга та ін.

Омонімія належить до тих лінгвістичних понять, які відзначаємо неоднозначністю підходів та трактувань. Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що вперше проводиться всебічний компаративістичний аналіз явища омонімії в українській та англійській мовах (на ґрунті мови реклами).

Зазначаємо, що явище омонімії набуло широкого вжитку в багатьох сферах людського життя, у тому числі в рекламі. У свою чергу, рекламна тема знаходить своє вираження в яскравому заголовку – девізі, який ще називають рекламним слоганом. Рекламний слоган – це короткий лозунг чи девіз, що відображає якість продуктів, обслуговування, напрямок діяльності фірми.

Аналіз заголовків регіональних та центральних друкованих ЗМІ показує, що одним з найпоширеніших засобів привернення уваги є каламбур (до складу якого входять омоніми) – стилістичний прийом, побудований на використанні різних значень якогось одного слова або кількох різних слів, схожих за своїм звучанням. Однією з основних причин частого застосування каламбурів вважаємо впевненість авторів публікацій, що гра слів приверне увагу читача. Останнім часом гра із словами набула характеру самодостатності, гри заради гри. Проте в регіональних ЗМІ повні омоніми зустрічаються значно рідше, ніж пароніми.

У заголовках сучасних ЗМІ можна часто побачити ремінісценції –вкраплення з попередніх текстів, що мають різні функції, але розраховані передусім на впізнання читачем і викликають у нього спогади про інший твір, образ, мотив, стилістичний прийом. Для створення текстової ремінісценції потрібне дотримання двох умов: актуалізація прецедентного тексту в пам'яті того, хто пише текст, а також впевненість у тому, що читач усвідомить те, що текстова вставка була зроблена навмисно, і зрозуміє, з якою метою.

Отже, для привернення уваги читача журналісти вдаються до різних засобів вираження заголовків, проте явище омонімії в рекламних заголовках є широковживаним в українській мові, а для англійської характерним є уживання омонімів у рекламних слоганах.

УДК 81'373.611/.625=111=161.2

ШУТКО К.О., студентка 3 курсу

Науковий керівник – РУДАКОВА Т.М., канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: shutkokateryna@gmail.com

АРСЕНАЛ ДІЄСЛІВНИХ ПРЕФІКСІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Проблему збагачення мови численними дериватами розглянуто в багатьох дослідженнях в Україні та за її межами. На матеріалі української мови префіксальні деривати розглядали такі фахівці, як: А. Білецький, М. Блоха, О. Ванівська, Л. Васильєва, З. Вердиева, А. Гурська, С. Гурський, Р. Дудка, Ю. Жлуктенко, В. Ільїна, Б. Ільїш, Л. Квітковська, О. Кубрякова, О. Потебня, Г. Почепцьова, Р. Помірко, О. Смерницьковий та багато ін.

У сучасному вітчизняному мовознавстві відсутні монографічні праці, в яких було б подано всебічний аналіз дієслівних префіксів англійської та української мов. Це й визначає актуальність роботи.

Префікси порівнюваних мов є рухомими, змістовно наповненими і, відповідно, продуктивними.

Було встановлено, що прості дієслова в англійській мові залишаються незмінними, тобто нейтральними щодо динамічної реалізації завершення дії і виражають лише якість самої дії. Уважаємо, що більшість неточностей, у розкритті семантики префіксальних дієслів та їхньому відтворенні компенсаційними засобами в англійській мові, зумовлено одноплановим підходом до семантики того чи того дієслівного префікса.

Префікс позначає певний тип співвідношень у парадигматичному плані мови. Співвідношення між об'єктами в просторі розподіляємо на співвідношення між фізичними об'єктами в просторі і суміжними станами суб'єкта чи об'єкта в часі. Надмірне продовження дії чи стану виділяємо в межах не лише англійської мови, а з опорою на українські префіксальні дієслова. Досліджено, що на відміну від англійської мови в українській мові, напр., префікс „за” означає: ‘по той бік норми, надмірно’; проте фіксуємо зростання кількості абстрактних префіксальних дієслів романського походження. За умови вираження співвідношень між ними в часі, а також зменшення співвідношення між об'єктами в просторі. У роботі було виявлено, що префікси латинського походження (co-, pre-, pro-, sub- etc.) є історично застарілими і лексикалізувалися дієсловами.

Отже, у ході дослідження було встановлено, що дієслівна префіксація англійської мови потребує етимологічного аналізу на ґрунті французької мови, а також урахування власного іманентного значення префікса часто є відсутнім, виявлення інваріантного значення дає змогу розкрити мовний механізм породження різних смислів у відповідно різних контекстах, а отже, полегшує розуміння нових уживань, тобто уміння вживати їх у мовленні згідно із закономірностями і традиціями англійської мови.

УДК 81'367.623/.373.611=161.2=111

ПИЛИПЕНКО М.Ю., студентка 3 курсу

Науковий керівник – РУДАКОВА Т.М., канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: marusiyana@ukr.net

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СЛОВОТВОРЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ

Деривація різних морфологічних класів слів, у тому числі й прикметників в англійській та українській мовах, стала предметом досліджень багатьох вітчизняних мовознавців: К. Городенської, В. Горпинича, А. Грищенка, Н. Клименко, І. Ковалика, І. Корунця та ін. Однак на сьогодні в сучасній порівняльно-типологічній лінгвістиці питання зіставлення особливостей словотвору прикметників англійської та української мов вивчено недостатньо, як у загальнотеоретичному відношенні, так і з боку порівняння типів, способів творення цього класу слів, словотвірних засобів.

У дослідженні було здійснено комплексний аналіз лексичних одиниць англійської та української мов походження.

Актуальність роботи полягає в тому, що вперше у вітчизняному мовознавстві проведено зіставний аналіз прикметникових систем англійської та української мов. Особливу увагу приділено дослідженню словотвірних типів за ознакою продуктивності чи непродуктивності.

Дослідивши та порівнявши праці сучасних лінгвістів, було виявлено певні суперечності в поглядах, проте більшість схиляється до думки про те, що основні процеси словотворення в зіставляваних мовах є подібними.

У роботі було проведено порівняльний аналіз словотвірних типів та моделей аналізованих лексем, досліджено продуктивність і непродуктивність словотвірних типів та засобів, що слугувало метою нашого дослідження.

Ми систематизували й проаналізували значний корпус не досліджуваного раніше матеріалу англійської та української мов походження. Було виділено 3 основні способи словотворення, на ґрунті яких створено нову класифікацію.

Отже, розрізняємо такі способи словотворення: 1) деривація чи морфологічний словотвір (характеризуємо утворенням слів за допомогою афіксів); 2) синтаксичний словотвір (утворення складних слів); 3) семантичний словотвір (уживання лексем з новим значенням).

Під час аналізу прикметників, обраних із текстів мас-медіа, було виявлено продуктивність морфологічного типу словотворення прикметників. Найбільш поширеним способом в українській мові визначаємо префіксацію, а в англійській – суфіксацію.

Отже, на основі комплексного аналізу лексичних одиниць англійської та української мов походження, було зроблено нові теоретично важливі узагальнення, що сприятимуть подальшому опрацюванню теоретичних проблем лінгвістики тексту.

УДК 81'373:303.6

КОВТУН Г.А., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **РУДАКОВА Т.М.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: ganna.anatolivna@yandex.ru

ЛЕКСЕМА МЕЙКЕР В УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ЗМІ

Докорінні економічні та політичні зміни, що відбулися на межі другого – третього тисячоліть, прогрес науки й техніки спричинили появу нових понять, на позначення яких найчастіше використовують запозичення з інших мов, передусім англійської. Через ЗМІ нові лексеми активно проникають до усталеного словникового складу української мови.

Актуальність дослідження полягає в тому, що вперше було семантизовано лексему мейкер, проведено таксонометричний аналіз, визначено ступінь її адаптації в українській мові.

Вивченням проблеми сучасних англомовних запозичень, причин та наслідків їхнього функціонування в українській мові, а також словотвірних можливостей цієї ланки лексичної системи займалися сучасні дослідники: Л. Архипенко, Т. Вільчинська, О. Гутиряк, Г. Зимовець, Л. Кислюк, А. Ломовцева, Д. Мазурик, А. Олійник, Н. Попова, Т. Рудакова, Г. Сергєєва та ін.

Однією з таких є лексема мейкер, що увійшла до складу СУМ нещодавно. Уперше вона з'явилася в мові мас-медіа в кінці ХХ ст. і була незрозумілою пересічному мовцеві. Мейкер (від англ. to make – ‘робити, створювати’) – це другий компонент складних слів, який має значення ‘той, хто створює’, напр., кліпмейкер – ‘той, хто створює короткі кіно- чи відеофільми’.

На сьогодні, на підставі аналізу фактичного матеріалу ми стверджуємо, що це найбільш активно вживане слово серед інших запозичень, яке міститься у 2880000 документах пошукової Інтернет-системи Google; похідні лексеми: бабл-мейкер – у 9780 документах, бренд-мейкер – у 150000 документах, імідж-мейкер – у 186000 документах, мейкерувати – у 2 документах тощо.

На основі проведеного дослідження вважаємо, що англізм мейкер пройшов три основні етапи адаптації: по-перше, це слово вільно вживають у мовленні громадяни, його фіксують лексикографічні джерела (словники іншомовних слів, тлумачні, орфографічні та ін.), починаючи з 2006 р.; по-друге, зафіксовано велику кількість похідних від нього слів, утворених за законами сучасної української мови; по-третє, відбулося розширення семантичних і фразеологічних меж цієї ЛО.

УДК 81'246.2'27.000

ЧЕРЕПЕНКО В.В., студентка 2 курсу

Науковий керівник – **ЛЮЗИНСЬКА О.А.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: cherepenko92@mail.ru

ПРОБЛЕМА БЛІНГВІЗМУ В СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОМУ АСПЕКТІ

Одною з основних проблем соціолінгвістичних досліджень в Україні є українсько-російський білінгвізм, формування й розвиток якого відбувався під

тиском асиміляційної політики Російської імперії в обох її іпостасях – самодержавній і комуністичній. Конфлікт, що характеризує сучасну мовну ситуацію України, поширення на її території двох мов, незсинхронізованість мовного розвитку Заходу і Сходу є наслідком радянської практики русифікації, лінгвоетнічної міксації, реалізацію якої в Україні й Білорусі полегшувала спорідненість їхніх мов з російською. За даними соціолінгвістичних опитувань, до білінгвів різного типу належать переважно українці, тоді як мовній поведінці росіян кодові перемикавання не властиві. Напрям соціолінгвістичних досліджень у кожній країні визначає здебільшого специфіка її мовної ситуації. У цьому зв'язку головне завдання української соціолінгвістики полягає в науковому аналізі деформацій, яких зазнало мовне середовище країни в попередній колоніальний період. Одним з основних об'єктів соціолінгвістичних досліджень має бути мовна політика та мовна ситуація в Україні, їх взаємодія один з одним в соціолінгвістиці.

На сучасному етапі виникає потреба принципової зміни вектора розвитку білінгвальної ситуації, що вимагає активізації соціо-, психо- та етнолінгвістичних досліджень.

Актуальність даного питання зумовлена проблемами функціонування української мови в умовах масового українсько-російського білінгвізму.

Мета даного питання полягає в проведенні дослідження українсько-російського білінгвізму, а також у розкритті поняття мовної політики та мовної ситуації у соціолінгвістичному висвітленні питання.

Отже, з урахуванням мовної ситуації в Україні і законодавчо визначених функцій української мови, державна мовна політика має бути скерована на досягнення таких цілей: утвердження української мови як державної (офіційної) у всіх царинах публічної сфери суспільного життя на всій території України і при здійсненні офіційними особами представницьких функцій у міжнародному спілкуванні; посилення функції державної мови як мови громадянства – об'єднавчого і консолідуючого чинника в українському суспільстві і засобу зміцнення державної єдності України; утвердження української мови як мови міжетнічного спілкування і порозуміння в Україні, гаранта державної незалежності й національної безпеки; утвердження і підтримку української мови як самобутньої мови титульної нації.

УДК 159.947.23-053.312

ЗАБОЛОТНЯ О.О., студентка 2 курсу

Науковий керівник – **ОРДІНА Л.Л.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ

Проблема виховання відповідальної поведінки у підлітків – це насамперед практична проблема в зв'язку з тим, що на сьогодні завдання виховання відповідальності стає одним із першочергових, гостро відчувається нестача педагогічної літератури, присвяченої цьому питанню. Теоретичні і практичні

питання виховання відповідальної поведінки потребують докладного висвітлення.

Спостереження розбіжності між високим рівнем освіти і культури дорослих і низьким матеріальним рівнем їхнього життя стає головною причиною появи негативних явищ у середовищі підлітків. Єдиною метою життя стає досягнення високого матеріального достатку. Зазначимо, що проблема відповідальності знайшла своє відображення у філософії (М. Бердяєв, І. Кант, Ж.-П. Сартр та ін.), яка розглядає сутність людини та співвідношення між її свободою і відповідальністю. Виховання відповідальності в учнів загальноосвітніх закладів знайшло відображення у педагогіці (М. Єрохіна, В. Тернопільська, М. Левківський, О. Сухомлинська, В. Оржехівська та ін.).

Підлітковий вік відноситься до критичного періоду психічного розвитку. Зростає самостійність, стають багатогранними і змістовнішими відносини з ровесниками і дорослими, розширюються їх види і форми.

Найважливішим психологічним фактором підліткового періоду стає становлення самосвідомості, важливим моментом якого є почуття дорослості.

Суб'єктивно дорослість підлітка пов'язана не з копіюванням, а з приєднанням підлітком себе до суспільства, з проявом у нього соціальної відповідальності, як можливості і необхідності відповідати за себе і за справу на рівні дорослої людини. У категорії «підлітки-вчителі» найчастіше виникають протиріччя. Вчителі дуже часто використовують авторитарний стиль відносин з учнями, незважаючи на психологічні зміни, що відбулися у самоусвідомленні підлітків, незважаючи на необхідність переоцінки відносин і вимог. Як наслідок, це призводить до погіршення ставлення до навчання взагалі, збільшення критичності відносно школи, а в крайніх випадках – до особистого конфлікту з вчителями.

Для того, щоб змінити ситуацію необхідно, в першу чергу, враховувати психологічні зміни, які відбуваються в підлітковому віці. По-друге, перейти до дружньо-ділових відносин, коли поряд з вимогами і поданням прикладу власною поведінкою учням надається можливість висловлювати власну думку, відмінну від думки вчителя, і відповідати за наслідки своїх вчинків перед собою та іншими. Суттєвими є стосунки з ровесниками і батьками, які можна визначити як категорії – «підлітки-підлітки» та «підлітки-батьки».

УДК 159.928.22:371.212.3/.3

ІВАНОВА О.І., студентка 2 курсу

Науковий керівник – **ОРДІНА Л.Л.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ, НАВЧАННЯ Й ВИХОВАННЯ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ

У сучасній психології найбільш актуальними питаннями у загальній проблемі обдарованості є такі: як виділити обдарованих дітей (які параметри та критерії брати за основу); що робити, щоб розвинути в обдарованих дітей їхній дар (хто і як повинен їх учити, де це треба робити: у спеціалізованих закладах чи ж дитині варто

створювати умови для розвитку у сім'ї). Крім того, поки недостатньо з'ясовано, як пов'язані високі досягнення дітей та їх емоційність: що є причиною, а що наслідком.

Першовідкривачами обдарованості дітей є батьки. Вони виконують найголовнішу роль у становленні й розвитку не тільки обдарованості дитини, а і її особистості. У літературі зустрічаються твердження, що тільки 2-6 % людей можна вважати обдарованими. Численні ж дослідження показують, що із задатками обдарованості, здатністю до ефективної плідної діяльності народжується кожна психічно нормальна людина. А ось спрямованість і ступінь обдарованості різні. Подальша доля дару залежить від мікро-, мезо- й макросередовища, де живе і формує своє «я» людина.

Яким же чином варто працювати з обдарованими дітьми? Ми спробували виділити деякі основні принципи складання програм для обдарованих дітей молодшого віку:

1. Кожна дитина неповторна. Необхідно виділити сильні та слабкі сторони кожної дитини та скласти програми, що відповідають її потребам.

2. Обдаровані діти дуже критичні до себе і часом відрізняються несприятливим «Я-образом». Необхідно допомогти їм знайти реалістичне уявлення про себе.

3. Родина відіграє найважливішу роль в освіті обдарованої дитини, тому вона повинна працювати в тісному контакті зі школою.

4. Оскільки обдарованих дітей відрізняє широка сфера інтересів, програма повинна включати різноманітний матеріал, збалансований і сприятливий їх усебічному розвитку (в емоційному, руховому плані й у сфері спілкування).

5. Обдарована дитина, яка навчається в одній групі із «середніми» дітьми, повинна мати можливість спілкуватися з настільки ж розвиненими однолітками.

6. Керувати програмою навчання обдарованих дітей повинна людина, яка має спеціальну підготовку й відповідний досвід роботи.

7. Невід'ємна частина програми - система її оцінки. Важливо визначити, якою мірою дитина досягає поставлених цілей. Тому повинна мати місце добре організована, ефективна й постійно діюча програма виявлення обдарованості, в якій беруть участь і батьки.

9. Одного інтелекту в житті недостатньо, тому програма повинна розвивати цілеспрямованість, наполегливість і бажання довести справу до кінця.

10. Програма повинна передбачати розвиток творчих здібностей дитини.

УДК 729.95

ГУРТОВА Я.А., студентка 1 курсу ФВМ

Науковий керівник – **МАРЧУК В.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

DELTA CANVAS

Nobility obliges. That is for sure what can be said about Delta canvas? The new star of the Dutch cattle breeding world. In all senses a dream bull for improving both black & white and red & white Holsteins. Canvas is black but possesses the Red-factor. Therefore when used on Red Holsteins he will deliver 50% red & white calves. The Red-factor

originates from his sire Delta Sparta, a solidly proven bull but not responsible for the nobility in the pedigree of Canvas. Delta Sparta did not claim any greatness. No special awards in the show ring with a total score of 104, no extreme performance in production with a slightly positive money index. Of course his more than 4000 daughters brought him overall satisfaction through good scores for fertility, condition and udder health. Very good farmer's cows.

The nobility of Canvas however is found in the female side of his pedigree. His dam Delta Canberra (VG 87) can be considered as a princess from a royal family. Her own sire Celsius is worldwide recognized as one of the stalwarts of Holstein breeding especially in milk yield and sound kegs and feet. Canberra performed greatly in the harsh conditions of the Delta test herd with a junior 2 year old record of 11.277 kg milk with 3.8% fat and 3.5% protein.

Her dam Delta Camilla (VG 87) was also a Delta test herd graduate with an impressive record as a junior 2 year old of 10.481 kg milk with 4.9% fat and 3.8% protein. All these records in a competitive herd with two milkings per day and no B.S.T.

Where does the great genetic quality of this now famous dam-granddam pair come from? No surprise here as the deeper family is known the world over. It goes as far back as to the famous brood cow Walkup Astronaut Lou Ann (EX 94), a product Paclamar Astronaut x RORA elevation both true foundation sires of the Holstein breed.

The known production transmitter Carlin M. Ivanhoe Bell sired Lou Ann's most prolific daughter Walkup Bell Lou Etta (VG 88), probably the worldsbest brood cow ever. We all remember he grandsons Etazon lord Lily and in Denmark Kol Nixon.

Her most famous daughter was definitely Delta Esmeralda (VG 86). Why most famous? First of all through her two influential sons delta Lava and Delta Novalis.

Not only great breeding bulls in their time but very prominent as sires of the top of the crop today. Both sires excelled in the transmission of great durability, a typical characteristic of this cow family.

Delta Camilla, the granddam of Canvas, can be considered as Esmeralda's best daughter. She understood fully what 'nobility obliges' meant by presenting her grandson canvas, a new star for both red & white and black & white Holstein breeding.

УДК 34:378

КИСЛА М.С., студентка 1 курсу юрид. ф-ту

Науковий керівник – **ШМИРОВА О.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: natasha94@aport.ru

CRIMINOLOGY AS A SOCIAL SCIENCE: ITS BASIC OBJECTIVES

Criminology originated in the late 18th century when various movements began to question the humanity and efficiency of using punishment for retribution rather than deterrence and reform. There arose as a consequence what is called the classical school of criminology, which aimed to mitigate legal penalties and humanize penal institutions. During the 19th century the positivist school attempted to extend scientific neutrality to the understanding of crime. Because they held that criminals were shaped by their

environment, positivist emphasized case studies and rehabilitative measures. A later school, the “social defense” movement, stressed the importance of balance between the rights of criminals and the rights of society. Criminology has many practical applications. Its findings can give lawyers, judges, and prison officials a better understanding of criminals, which may lead to more effective treatment. Criminological research can be used by legislators and in the reform of laws and of penal institutions. Criminologists commonly use several research techniques. The collection and interpretation of statistics is generally the initial step in research. The case study, often used by psychologists, concentrates on an individual or a group. The typological method involves classifying offenses, criminal areas according to various criteria. Sociological research, which may involve many different techniques, is used in criminology to study groups, subcultures, and gangs as well as rates and kinds of crime within geographic areas. Criminology is a social science dealing with the nature, extent, and causes of crime; the characteristics of criminals and their organizations; the problems of apprehending and convicting offenders; the operation of prisons and other correctional institutions; the rehabilitation of convicts both in and out of prison; and prevention of crime. The science of criminology has to basic objectives: to determine the causes, whether personal or social, of criminal behavior and to evolve valid principles for the social control of crime. In pursuing these objectives, criminology draws on the findings of biology, psychology, psychiatry, sociology, anthropology, and related fields.

УДК 34:378

НЕЧУПІЙ Л.В., студентка 1 курсу юридичного факультету

Науковий керівник – **ШМИРОВА О.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: lyudochka.nechupsy.94@mail.ru

TRIAL JURORS IN THE UNITED STATES DISTRICT COURTS

Jurors perform a vital role in the American system of justice. The protection of our rights and liberties is largely achieved through the teamwork of judge and jury who, working together in a common effort, put into practice the principles of their great heritage of freedom. The judge determines the law to be applied in the case while the jury decides the facts. Thus, in a very important way, jurors become a part of the court itself.

Jurors must be men and women possessed of sound judgement, absolute honesty, and a complete sense of fairness. Jury service is a high duty of citizenship. Jurors aid in the maintenance of law and order and uphold justice among their fellow citizens. Their greatest reward is the knowledge that they have discharged this duty faithfully, honourably, and well, in addition to determining and adjusting property rights, jurors may also be asked to decide question involving a crime for which a person may be fined, placed on probation, or confined in prison. In a very real sense, therefore, the people must rely upon jurors for the protection of life, liberty, and the pursuit of happiness.

To begin a jury trial, a panel of prospective jurors is called into the courtroom. This panel will include a number of persons whom a jury will be selected to try the case. Alternate jurors may be chosen to take the place of jurors who become ill during the trial.

The panel members are sworn to answer questions about their qualifications to sit as jurors in the case. This questioning process is called the voir dire. This is an examination conducted by the judge and sometimes includes participation by counsel. A deliberately untruthful answer to any fair question could result in serious punishment to the person making it.

The voir dire examination opens with a short statement a short statement about the case. The purpose is to inform the jurors of what the case is about and to identify the parties and their lawyers.

Questions are then asked to find out whether any individuals on the panel have any personal interest in the case or know of any reason why they cannot render an impartial verdict. The court also wants to know whether any member of the panel is related to or personally acquainted with the parties, their lawyers, or the witnesses who will appear during the trial. Other questions will determine whether any panel members have a prejudice or a feeling that might influence them in rendering a verdict. Any juror having knowledge of the case should explain this to the judge.

УДК 734.37.054

ЧЕРНЕГА Я.О., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **МИХАЙЛЕНКО О.П.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

POULTRY FARMING

Poultry farming is raising chickens, turkeys, ducks and other fowl for meat or eggs. Poultry farms can be: 1. Breeding farms where they raise poultry for meat, or 2. Layer farms where they produce eggs.

The ‘best’ breeds depend on what you want from them. Good egg layers are Rhode Island Reds [brown eggs] and Leghorns [white eggs]. Great meat comes from Arbor Acres, Ross, and Peterson chickens which were named after the breeders who raised them. Some hens are raised for egg production and meatiness. New Hampshires, Plymouth Rocks, and Wyandottes are good ones.

In the old times, poultry farming was the farmer’s wife throwing some feed out to the chickens who were wandering, loose, around the yard. She would find the eggs—wherever they might be laid, before they got rotten.

Today, poultry raising is big business. Each step is done by someone who knows what they are doing. Just like the dairy farmer we visited, the breeder wants to get the best chicken he can. ‘Best’ might mean a meatier chicken, one with less or more fat, or one that lays more eggs or eggs more often. The breeder might hire veterinarians or scientists to help him choose the characteristics he wants in his chickens. Breeders are known for their special kinds of chickens and no one is allowed to copy them.

Food costs are important to poultry farmers. Feed is about 60% of the cost of raising poultry. Fowl are usually fed a combination of maize, soy, rice bran and cereals.

Poultry is mostly used for meat and eggs but other products come from these animals. Duck and goose feathers are used for pillows and insulated clothing. That “down-filled”

jacket: GOOSE FEATHERS! Manure is used as fertilizer. Eggs are used in paint and medical vaccines.

California, Indiana, Iowa, Ohio, and Pennsylvania produce the most eggs in the U.S. Alabama, Arkansas, and Georgia produce the most chickens in the U.S. The highest turkey producers are Minnesota and North Carolina.

УДК 504.37.054

КОНДРАТЮК В.А., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **МИХАЙЛЕНКО О.П.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ECOLOGICAL DISASTER OF UKRAINE AND IT'S SOLVING

Since ancient times Nature has served Man, being the source of his life. For thousands of years people lived in harmony with environment and it seemed to them that natural riches were unlimited. But with the development of civilization man's interference in nature began to increase.

Large cities with thousands of smoky industrial enterprises appear all over the world today. The by-products of their activity pollute the air we breathe, the water we drink, the land we grow grain and vegetables on.

Every year world industry pollutes the atmosphere with about 1000 million tons of dust and other harmful substances. Many cities suffer from smog. Vast forests are cut and burn in fire. Their disappearance upsets the oxygen balance. As a result some rare species of animals, birds, fish and plants disappear forever, a number of rivers and lakes dry up.

The pollution of air and the world's ocean, destruction of the ozone layer is the result of man's careless interaction with nature, a sign of the ecological crises.

The most horrible ecological disaster befell Ukraine and its people after the Chernobyl tragedy in April 1986. About 18 percent of the territory of Byelarus were also polluted with radioactive substances. A great damage has been done to the agriculture, forests and people's health. The consequences of this explosion at the atomic power-station are tragic for the Ukrainian, Byelarussian and other nations.

Environmental protection is of a universal concern. That is why serious measures to create a system of ecological security should be taken.

Some progress has been already made in this direction. As many as 159 countries - members of the UNO - have set up environmental protection agencies. Numerous conferences have been held by these agencies to discuss problems facing ecologically poor regions including the Aral Sea, the South Urals, Kuzbass, Donbass, Semipalatinsk and Chernobyl. An international environmental research centre has been set up on Lake Baikal. The international organization Greenpeace is also doing much to preserve the environment.

But these are only the initial steps and they must be carried onward to protect nature, to save life on the planet not only for the sake of the present but also for the future generations.

УДК 504.37.054

ПОЛІЩУК К.А., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **МИХАЙЛЕНКО О.П.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

BREEDING OF DAIRY COWS

There are two kinds of cattle: the kind that are raised to become beef dinners and the ones that are raised for milk, butter, cheese, and ice cream. Dairy cows are treated differently than beef cows.

Some breeds of dairy cattle are: Holsteins and Friesians [most milk], Brown Swiss [high lands], Jersey [rich and creamy milk], Normandy, and the Dairy Shorthorn.

Dairy cows eat hay, corn silage [corn plus chopped up corn plants], soybeans, and alfalfa. They are also given 'protein' that is added to their food. Farmers try to grow as much food for their animals as they can.

Cows are called ruminants and can eat grass and other plants. Their stomachs have four chambers so that the cow can swallow, get the food partly digested, and then bring it back to chew on it again. The stuff that comes back up is called cud.

Dairy cattle are not built as heavily as beef cattle but they do have a wide rib cage. Their udders are large and hold milk. Farmers use 'selective breeding' where they choose the parent cow and bull that they feel will make the best baby. We will call this the 'chosen' cow.

Embryos are taken from chosen cows. These are put inside other cows that weren't chosen ones. They do the hard work of carrying and giving birth to the calf. Sometimes, when too many embryos are taken from the chosen cow or the farmer wants to save some of them for later, they will be frozen. Females are pregnant for nine months and deliver the calf without any help.

After it is born, a calf is taken away from its mother. It is put into a stall by itself and is fed milk by bottle in the beginning and from a bucket later. Veterinarians come to the farm when the cows need to have medical help. Farmers do not take any chances that the cows might get sick.

The farmer takes good care of the cows. In this picture, the cow is put in a cage that fits close to its body. The cage is turned until the cow is on its side. Then the veterinarian will sand off the hooves so that the cow stands right.

УДК 641.568(44)

КРАМАР С.В., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **СТОЛБЕЦЬКА С.Б.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: svetik171@hotmail.com

«ЖАБ'ЯЧІ ЛАПКИ» ЯК ТРАДИЦІЙНА СТРАВА ФРАНЦУЗЬКОЇ КУХНІ

У світі французи відомі як гурмани, їхня кухня вважається вишуканою. Це один з видів мистецтва, тому деякі їхні страви є для нас незвичними. Тому ми вирішили

дослідити це питання, а саме таку національну страву як «жаб'ячі лапки». Дослідження є актуальним з таких причин – по-перше, було б цікаво дізнатися чому вони їдять «жаб'ячі лапки», а по-друге чи є це корисною стравою.

«Жаб'ячі лапки» (фр. *Cuisses de grenouille* – «ніжки польової курки») – вишуканий делікатес, популярний у французькій та кантонській кухнях. Як зазначив Олександр Дюма, «в п'ятнадцятому столітті, мешканець провінції Оверн, на ім'я Сімон, став заможним завдяки жабам, які були відправлені з його країни, він їх вирощував, а потім продавав в перші будинки Парижу, де ця страва була дуже популярною.» З тих пір у Франції готують цю страву, а жителів Франції, зважаючи на поширену у них страву «жаб'ячі лапки», стали називати «жабниками».

Під час приготування цієї відомої французької страви застосовують не самі лапки, а лише верхню частину ніжок жаб. Вважається, що м'ясо жаби по живильній цінності порівнюється з м'ясом мідій і устриць. Жаб'яче м'ясо зараховується до дієтичних. Воно майже не містить жиру, проте є досить поживним (містить 16,4 відсотка білка, кальцій, залізо, фосфор, магній, фолієву кислоту, вітаміни групи В, тощо). У східній медицині жаб'яче м'ясо «призначали» і як ліки: при дистрофії, бронхіальній астмі, як тонізуючий засіб і навіть для лікування новоутворень. Щоправда, з медичною метою частіше використовували жаб'ячу шкіру, яка містить багато біологічно активних речовин.

«Жаб'ячі лапки» вважають дуже вишуканим та ніжним м'ясом. Смаком вони нагадують м'ясо курячих крилець. За французькими традиціями їсти треба руками, без виделки та ножа. Лише за умови, коли лапки подають з соусом, можна скористатись столовими приладами.

Найсмачнішими жабами вважаються осінні, оскільки за літо вони накопичують корисні речовини і мають більшу вагу.

Можна зробити висновок, що «жаб'ячі лапки» є не лише незвичною, а й надзвичайно корисною стравою.

УДК 378:37.032

ТІЩЕНКО В.В., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С.Г.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ САМООЦІНКИ У ФОРМУВАННІ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ

Все, що відбувається з людиною, підлягає безперервній психологічно напруженій самооцінці вчинків та прийнятих рішень. Позитивна оцінка надає людині додаткову внутрішню активність, сприяє появі віри в себе, свої сили, стимулює до діяльності та досягнення поставлених цілей. Негативна самооцінка має протилежну дію: знижує мотивацію і цільову спрямованість, призводить до виникнення негативного сприйняття своїх відносин з дійсністю, зумовлює розвиток комплексу стійкої невпевненості в собі, тривожності, часто викликає протидію оточуючих.

Студентські роки є найбільш сприятливим періодом не тільки для виховання і розвитку необхідних професійних якостей, але й для придбання навичок самопрограмування на успіх і самовдосконалення, що сприяють самовихованню. Складаючи Я-концепцію, необхідно зважати на такі складові: самооцінка цінностей і переконань; психологічний портрет, що дає уявлення про якості особистості; самооцінка знань, умінь, і зусиль; характеристика ставлення до досягнення успіху; перелік якостей, необхідних для досягнення успіху; знання стратегії й тактики постановки цілей та їхнього досягнення; наявність самоконтролю й самокерованої поведінки. Практикою доведено, що ніколи не пізно змінити образ власного Я і почати нове життя. Студенти повинні поставити перед собою чіткі цілі, що відповідають їхнім цінностям, адже людям важко змінити свою поведінку, якщо це не узгоджується з їхніми ціннісними перевагами.

Результати наукових досліджень свідчать про те, що чим більше у людини позитивних уявлень про себе, тим більш комфортним є її життя. Тому життєва позиція людини повинна формуватися за допомогою позитивного мислення. Суть його в тому, щоб зміцнювати позитивний образ власного Я.

Найпродуктивнішим способом змінити власні звички та напрям свого життя є «позитивне ментальне мислення». Для цього слід дотримуватися послідовності певних дій: 1. Візуалізація. 2. Твердження. 3. Вербалізація. 4. Виконання ролі. 5. Підкріплення свого мозку словами й образами. 6. Позитивне спілкування. 7. Навчання інших.

Отже, самооцінка виконує регулятивну і захисну функції, впливає на поведінку, діяльність і розвиток особистості, її стосунки з іншими людьми, а самосвідомість дає змогу осмислити свої дії, почуття, думки, мотиви поведінки, своє місце в суспільстві.

УДК 378.17

ПЕТУХ Н.С., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С.Г.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ЧИ ПРОСТО НАШИМ СТУДЕНТАМ БУТИ ЗДОРОВИМИ?

В усі часи існування людства проблема здоров'я була однією із головних. Свідченням цього є велика кількість прислів'їв та приказок про цінність здоров'я у мовах усіх народів світу. Здоров'я нації є важливою передумовою розвитку країни. Сьогодні ця проблема є особливо актуальною, оскільки відбувається прискорення темпів технологічних, кліматичних, екологічних та інших змін. Нестабільність, суттєві соціальні перетворення, дезорієнтація особистості – саме з цим пов'язують нові проблеми у здоров'ї людей. Особливо вразливою сьогодні є студентська молодь, адже останнім часом навантаження для студентів суттєво зросло. Це відбувається за рахунок збільшення годин для самостійної роботи, виконання студентами науково-дослідницької роботи, участь у конкурсах та олімпіадах, а також необхідності творчого підходу до виконання курсових та дипломних робіт.

Усе це забирає у студентів велику кількість часу і вони не мають можливості приділяти належної уваги збереженню здоров'я.

У програмі Всесвітньої організації охорони здоров'я «Здоров'я для всіх» передбачено, що забезпечення здоров'я можливо при збалансованому харчуванні, умінні долати стреси, достатній фізичній активності, відсутності шкідливих звичок, при здоровому сексуальному способі життя. То ж чи мають наші студенти можливість бути здоровими? Щоб дати відповідь на це питання, необхідно проаналізувати всі соціальні, біологічні, екологічні, індивідуальні та інші сторони життя студентів. Студентам було запропоновано дати відповіді на ряд запитань, які ми оформили у вигляді анкети. Результати опитування свідчать про те, що харчування студентів становить: сніданок – чай або кава, солодка булочка або печиво, а частина студентів не снідає взагалі; у перервах між заняттями дехто «перекушує» булочкою, пиріжком чи канапкою, переважно це ті особи, що не снідають.

Нічний сон у студентів становить в середньому 6 годин, але вони доповнюють його денним сном, який триває в середньому 2 години. Та не дивлячись на це, більша частина опитуваних відчуває постійну втому.

Зарядку роблять лише половина опитуваних студентів, а на свіжому повітрі перебувають не більше 1 години. Мобільні телефони мають всі, але дівчата більше часу витрачають на телефонні розмови. Алкогольними напоями і тютюнопалінням студенти не захоплюються. В результаті лише 15 % студентів вважають себе цілком здоровими.

Отже, результати опитування дали можливість зробити певні висновки щодо необхідності приділяти більше уваги веденню здорового способу життя: знаходити час для відпочинку та прогулянок на свіжому повітрі, здорового і повноцінного харчування, занять спортом.

УДК 394.2(44)

ЛАЗАРЕНКО А.О., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **СТОЛБЕЦЬКА С.Б.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: welcometume@rambler.ru

СВЯТА ФРАНЦІЇ: ДЕНЬ ВЗЯТТЯ БАСТИЛІЇ

Франція – одна з найпрекрасніших країн в усьому світі. Вона зачаровує своєю красою та неповторністю, своїми традиціями та багатоміліардною історією. Як відомо, в цій країні є дуже багато свят, які французи святкують з великим задоволенням. Одним з таких є 14 липня – День взяття Бастилії. Тому ми вирішили докладніше розглянути, що саме відбувається у Франції в цей день.

14 липня або День взяття Бастилії (La prise de la Bastille) – найважливіше національне свято у Франції. В цей день, 1789 року була зруйнована в'язниця Бастилія – символ деспотизму та пригнічення французького народу, та звільнено сімох полонених. Осада та взяття в'язниці стало символом будь-якого досягнутого

революційним шляхом політичного визволення. Саме слово «Бастилія» стало загальноживаним.

Традиційно свято починається о 10 годині, з самого масштабного у Європі воєнного параду, який приймає глава держави. В параді приймають участь більше ніж сім тисяч солдатів, близько трьохсот одиниць воєнної техніки. Над Парижем пролітає сто гвинтокрилів та літаків. Також офіційна програма святкування передбачає серію балів: бал пожежників та Великий бал, який відбувається 13 липня в саду Тюільрі.

Та справжнє святкування починається вже після настання темряви. По усьому місту – на дискотеках, в барах, нічних клубах, в домівках та просто на вулиці – відбувається безперервне свято. Не тільки в Парижі, а й у найвіддаленіших куточках країни також святкують в цей день. Наприклад в Каннах існує фестиваль під назвою «Festival d'Art Pyrotechnique», а в місті Монпельє проходить фестиваль мистецтв «Radio France». В Каре-Плуге, Бретань, з 14 по 17 липня проходить молодіжний музичний фестиваль «Vieilles Chagrues».

Традиційно свято закінчується феєрверком на Марсовому полі. Починається піротехнічне шоу о 22 годині та триває 30 хвилин. Ажіотаж та бажання побачити цю незабутню феєрію настільки великий, що дехто займає місця з самого ранку.

Таким чином, 14 липня – це не тільки визначна дата в історії Франції, а й пишне дійство, яке варте того, щоб побачити всю цю красу на власні очі.

УДК 34:378

КЕРНОС С.А., студент 1 курсу юрид. ф-ту

Науковий керівник – **ШМИРОВА О.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail Kernosserjoga22@rambler.ru

THE UKRAINIAN LEGAL FOUNDATION

The Ukrainian legal foundation was formed in 1992 with the purpose of assisting all sectors of the legal profession in Ukrainian to transform themselves into a modern profession capable of meeting the above challenges. In order to do so, the Ukrainian Legal Foundation will initiate and a series of major initiatives and small or projects over a period of four years. The work of the Foundation has been made possible be a very generous grant in the sun one and one quarter million dollars from George Soros, founder of the Soros Group of Foundations, and the Karl Popper Foundation in Switzerland. The Soros Foundations were formed to assist the creation of democratic states and civil society in the countries of Eastern and Central Europe.

The goals of the Foundation include:

1. To assist the creation of independent judiciary.
2. To establish training programs for existing lawyers to impotent their qualifications.
3. Impotent legal education is one of the main goals of the Foundation.
4. The establishment of a legal publishing house is another key goal for the Foundation.

5. The foundation shall establish a Law Library in Kyiv that will meet the needs of the Parliament, the legal professional and the general public.

6. The Foundation shall work with the Advisory Council, Ministry of Justice and the Parliament.

7. Conferences and symposia are often the best manner in which to obtain expert input and to allow public discussion of timely and important public issues.

8. Public legal education is an immediate need in Ukraine.

9. A civil and Political Liberties Association is necessary to provide a vehicle for citizens to protect their civil rights.

10. The Foundation shall establish a consulting project to work with legal professions and Soros Foundations in the countries of Central and Eastern Europe to share information about its work and to learn from their experiences.

УДК 649.14

НЕЧИПОРУК Є.В., студентка I курсу ФВМ

Науковий керівник – **МАРЧУК В.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

RUBBER FLOORING

Rubber flooring is applied more and more often to prevent haemorrhage of the soles. The rubber has to be soft enough to allow the claw to sink in. This provides the cow's grip. Hard rubber will not give as much suspension and is slippery.

Cow comfort is a key word here. Cow comfort consists of hygiene (flooring, cubicles), ventilation and space. As cows have to lie down for 12 to 14 hours a day, the cubicle design must be right. Ease in lying down and standing up is very important here. Cubicles must be long and wide enough to allow them to do so. Any neck rails placed too far backwards become obstacles for the cows stand up. Head space is needed for the cow to lunge forwards in order to get up.

It is not advisable that cows are housed on concrete as this may cause hock lesions. Bedding has to be comfortable. There is a wide choice of mats. They should be soft and non-slippery, but also easy to clean. Deep cubicles with soft bedding like shavings, straw or sand are very comfortable for the cows, but more labour intensive.

Floors, often concrete slats or solid floors, are hard, often wet and slippery. They cause infectious foot diseases and laminitis, they stimulate haemorrhage of the soles. Regular cleaning by (automatic) scrapers (once every 1,5 hrs) decreases infectious diseases and keeps the feet clean and dry. Bad quality concrete floors, which are slippery and have holes and sharp ridges, cause damage to the claws and feet. Ventilation is necessary for a dry and fresh climate. Inlet of air has to be big enough, nowadays the side walls are often completely open. By means of a curtain the inlet can be filtered if necessary. Open walls allow a drier climate on claw level. The outlet has to be big enough too, of course.

Last but not least, overstocking is not right, every cow should have a cubicle and a space to eat. This is of great influence on the lying time and standing time of the cows. Cows lowest in the pecking order (often heifers) are most affected.

УДК 06.043.6(477)

КУЦЕНКО О.В., студентка 2 курсу агрономічного факультету

Науковий керівник – **ЛОБАЧОВА С.В.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

EXTENSION SERVICES AND ITS PROSPECTS IN UKRAINE

Development of Extension Services in the world has a long history. To better understand Extension and its differing structures we need to look at the evolution of the system. Appearing as a system to transfer knowledge more than one and a half centuries ago, Extension continues to develop and adapt in the rapidly changing society. Its role is becoming greater and more complex and at the same time more subtle.

Our research has described the results of research conducted to identify and evaluate existing Extension systems. It shows different models of Extension Systems and their trends, as well as research and education programs and other Extension projects that have developed.

The demand for technology generation and transfer is changing. Private firms in industrialized countries are investing resources to better understand the needs and preferences of customers.

Extension work in the United States includes a direct and positive relationship with land-grant universities (state model). In most other countries, Extension is organized as a unit of the Ministry of Agriculture of the government and relationships must be built with appropriate universities (ministry model). Another model for building partnership relationships works through professional organizations and agencies (public model). Looking at the unique experiences of transition countries, one can begin to understand the perspectives of the development of extension in the future (mixed model). In fact in a real sense the different models are gravitating to more common methods.

Extension models across the globe are being challenged to consider their impact, relevance, and effectiveness.

The most important factor for Extension development in the future is not the organization of the system, but rather the people involved in the decision-making process. Important as well as is a clear understanding of what are public and private goods. All people, not just a few, must be able to think for a living, adapt to changing environments, and to understand the world around them.

УДК 631:316.3

ВЕРГУЛЯЦЬКИЙ Ю.М., студент 1 курсу агр. ф-ту

Науковий керівник – **ЛОБАЧОВА С.В.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

THE ROLE OF AGRICULTURE IN DEVELOPING SOCIETY

The new century presents many challenges for agriculture in developing nations including rapidly advancing technology, globalization, economic reform, sustainable development.

Trend in these and other areas provide the changing internal and external environment for extension and agriculture.

The successful implementation of indigenous knowledge with modern science can improve income and create wealth, especially for poor people in developing countries. The Green Revolution, which stemmed from joint national and international research programs and the development and distribution of fertilizers and pesticides must continue, perhaps in the modern time, including improvements in genetics and biotechnology as well.

These global changes have led to a need to intensified land use, develop modern science, communications technology, and new ways of managing knowledge all making complex agricultural systems more productive and sustainable. Sustainable agricultural systems require, among other things:

- Increased investment in agricultural research (by both the public and private sectors) at the national level (technology generation);
- Increased funding for extension (human resource development and technology transfer);
- Investment by farmers in technological inputs (improved seeds, fertilizer, agro-chemicals, and equipment), land, and farm improvement; and
- Improved organization of agriculture to reduce waste and environmental impacts, and improve the assembly, processing and distribution sectors.

The applied integration of research, education, and extension has facilitated improvement in the quality of life for farmers and the societies in general. Extension has played a critical role in the on going transformation of agriculture by identifying problems and opportunities, bringing these problems and opportunities to the attention of researchers, and then effectively transferring research results and recommendations to their clients.

УДК 316.322:687(477)

КОКУЦА О.А., студентка 5 курсу

Науковий керівник – **БОРЩОВЕЦЬКА В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

INFLUENCE OF GLOBALIZATION PROCESSES ON DEVELOPMENT OF SEWING INDUSTRY IN UKRAINE

Globalization is a relatively recent phenomenon that has an enormous influence on the future of our planet. It elicits contradictory reactions from economists, politicians, scientists and ordinary people.

Globalization has a long history as a political and cultural reality and as a religious and cultural movement.

Under globalization, politics can take place above the state through political integration schemes such as the European Union and through intergovernmental organizations such as the International Monetary Fund, the World Bank and the World Trade Organization.

When founding the United Nations in 1945, member states agreed to work together to promote “economic and social advancement of all peoples. Globalization draws attention

to the role of transnational corporations in creating a global market and system of production; to capital markets in creating an integrated financial system; and to bodies such as the International Monetary Fund (IMF) in disseminating a particular view of the state's role within the international economy.

In the context of globalization and the orientation of the developed countries for placement of production facilities outside the national territory while maintaining and developing its financial, organizational and managerial capacities priorities of reconstruction and development of regional economic complex is creation of favourable conditions for establishing new industrial and large-scale innovative business projects, and the gradual upgrading of existing production facilities of enterprises.

A key defining aspect of globalization in this new era is the production of manufactured components. The textile and garment industries are among the most globalized of all industries. Clothing is produced in nearly every country in the world, often for sale elsewhere, and together the garment and textile industries make up the largest source of industrial employment in the world.

Today globalization has led to the opening up of the national boundaries to international trade and global competition. Developments linked with globalization have opened up boundless possibilities for human development, enormous new opportunities and enhanced the quality of life for many people in the third world countries. For example, the production of goods for consumption on a massive scale has brought not only a better and more varied goods available to every citizen, but also has brought enormous change in people's value system.

УДК316.322:339.564:655.11(477)

ІВАЩЕНКО Л.А., студентка 5 курсу

Науковий керівник – **БОРЩОВЕЦЬКА В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

GLOBALISATION AND ITS EFFECT ON FORMING OF EXPORT POTENTIAL OF OIL BRANCH OF UKRAINE

Globalization is a process of interaction and integration among the people, companies, and governments of different nations, a process driven by international trade and investment and aided by information technology. This process has effects on the environment, on culture, on political systems, on economic development and prosperity, and on human physical well-being in societies around the world.

There are many potentially positive aspects of globalization, if it is pursued for the common good, not just for the benefit of a few. Today globalization has led to the opening up of the national boundaries to international trade and global competition. Developments linked with globalization have opened up boundless possibilities for human development, enormous new opportunities and enhanced the quality of life for many people in the third world countries. For example, the production of goods for consumption on a massive scale has brought not only a better and more varied goods available to every citizen, but also has brought enormous change in people's value system.

Those who have and are able to buy the goods have attained greater comfort, speedier communication and faster travel. Information technology has converted the world into a "global village". The events of far-off lands are easily accessible in our living rooms. This process has promoted exchange of ideas and customs between peoples of different countries. Today our ways of thinking and behaving are now challenged beyond accepted traditional patterns.

The horizon of our perspectives has suddenly embraced the 'the global village' beyond the confines of our homes. And this has been reciprocally beneficial. In addition, live communication of facts makes us partake instantaneously in the events of history. It also creates and promotes global concern. We now have the possibility of immediate worldwide attention to global issues, particularly to people in emergency situations. For this reason, it is irrational on our part to reject it outright; an uncritical attitude towards it is unwise. We need to affirm the positive side of this development and make use of the many opportunities it offers for our development.

In the agricultural sector, crop imports could be traded at cheaper prices, and could be exchange for another commodity because of the free trade - as entailed among the provisions of WTO. In this way, countries that rely primarily on agriculture (i.e. the Philippines), could purchase or import crops from another country at cheaper tariff rates, in case of a shortage.

However, on the downside, countries that are more progressive agriculturally could just dump their third-rate or low-class products to their third-world trading counterpart. Thus, poor quality products could be received by the "lesser" country. "Quality Control" of the traded products is the main issue.

УДК 34:378

КОРЕНЯК Р.А., студент 1 курсу юридичного факультету

Науковий керівник – **ШМИРОВА О.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail Kernosserjoga22@rambler.ru

PROFESSIONAL TITLES, RANGE OF WORK

Although many kinds of people working in studying legal affairs are referred to as lawyers, the word really describes a person who has become officially qualified to act in certain legal matters because of examinations he has taken and professional experience he has gained. Most countries have different groups of lawyers who each take a particular kind of examination in order to qualify to do particular jobs. In Japan, a lawyer must decide whether he wants to take the examination to become an attorney, a public prosecutor or a judge. In England, the decision is between becoming a barrister or a solicitor. Barristers specialise in arguing cases in front of a judge and have the right to be heard, the right of audience, even in the highest courts.

They are not paid directly by clients, but are employed by solicitors.

Judges are usually chosen from the most senior barristers, and once appointed they cannot continue to practice as barristers. Solicitors do much of the initial preparation for cases which they then hand to barristers, as well as handling legal work which does not

come before a court, such a drawing up wills, and dealing with litigation which is settled out of court.

Solicitors also have a right of audience in lower courts, but in higher courts, such as the Court of Appeal, they must have a barrister argue their client's case. In general, it can be said that a barrister spends most of his time either in a courtroom or preparing his arguments for the court and a solicitor spends most of his time in an office giving advice to clients, making investigation and preparing documents.

Many people believe the distinction between barristers and solicitor should be eliminated various proposals, but there are arguments for maintaining, as well as removing, the division.

Even lawyers with the same qualifications and professional title may be doing very different kinds of work.

Most towns in the United States, for example, have small firms of attorneys who are in daily contact with ordinary people, giving advice and acting on matters such as consumer affairs, traffic accident disputes and contracts for the sale of land. Some may also prepare defenses for clients accused of crimes.

However, in both the United States and other industrialized countries, lawyers are becoming more and more specialized. Working in small firms, lawyers now tend to restrict themselves to certain kinds of work, and lawyers working in large law firms or employed in the law department of a large commercial enterprise work on highly specific areas of law.

One lawyer may be employed by a mining company just to prepare contracts for the supply of coal. Another may work for a newspaper advising the editors on libel matters.

УДК 81'373.23=112.2

ШЕВЧЕНКО Т.М., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **РСЗНІК В.Г.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: taniagirl@yandex.ru

ОСОБЛИВОСТІ ОБРАЗНОЇ НОМІНАЦІЇ В АНТРОПОНІМАХ (на матеріалі псевдонімів німецької мови)

Одним із актуальних завдань сучасної ономастичної науки є дослідження процесів номінації у різних класах власних назв.

На особливу увагу заслуговує тип образної номінації, яка виявляється дуже продуктивною у творенні штучних омонімів, до яких відносяться псевдоніми.

Особливостям образної номінації присвячено праці О. Вовка, М. Голева, М. Голомідової, В. Телії та інших лінгвістів. Нашою метою було дослідити механізми дії образної номінації в антропонімії німецької мови, зокрема, у системі самоназв.

Термін "образна номінація" вжито у значенні "створення нових номінацій одиниць, у яких мотивація якостями об'єкта здійснюється через асоціативне ототожнення образу об'єкта, що називається, і образу предмета, знання про який уже закріплене вербально".

Найбільш виразно риси образної номінації виявляються у самоназвах, утворених за мотиваційною моделлю "людина – природа" та "людина – предметно-понятійна сфера".

Називання, що актуалізує відношення іменованої особи до природного світу, включає такі часткові мотиви: номінація за назвами рослин (*Max Lorbeer* – Lorbeer ('лавр')) символізує славу, тварин, птахів (*Heinrich Lerche* – Lerche 'жайворонок'), явищ природи (*Caspar Nebel*, де Nebel – 'туман'), кольорових і світлових відтінків (*Paula Strahl*, де Strahl – 'промінь'), каменів і мінералів (*Peter Flint*, де Flint – 'кремень'), небесних тіл (*Lara Stern*, де Stern – 'зірка') і природно-часових циклів (*Daniel Herbst*, де Herbst – 'осінь').

Псевдоніми, мотивовані назвами об'єктів предметно-понятійної сфери співвідносять особу номінатора з певною областю людської життєдіяльності та мають образно-характеристичне спрямування.

Отже, використання моделей образної номінації у псевдонімії дозволяє створювати характеристичні та оригінальні самоназви, які мають яскраве експресивне навантаження та виражають творчу суб'єктність автора.

Вибір лексичних мотиваторів для творення таких псевдонімів часто залежить від національної специфіки їх вторинних і символічних значень, які увиразнюються в процесі номінації.

УДК 624.19:628.4

БОНДАРЕНОК Д.В., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **ГЕТЬМАН. Т.С.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: bondarenok_dasha@mail.ru

RECYCLING COMPLEXES. RECLAIMING A WASTE LAND CALLED UKRAINE

Ukrainian authorities are launching a massive nationwide project to transform the country's dangerous and inefficient waste disposal network as officials admit the former Soviet state is facing an "ecological catastrophe".

Ukraine incinerates or recycles less than five percent of the more than 50 million tones of domestic waste produced in the country each year. Some 50 percent to 70 percent of all urban waste is recycled on average in the rest of Europe.

There are now serious concerns that millions of tons of toxic waste buried in poorly secured sites are posing a severe threat to human health and the environment.

The new project, which the government wants to see operational within the next two years, will create new waste disposal complexes in ten major cities with waste recycled or incinerated to produce energy fed back into the national grid.

The problems of the country's poor waste disposal network date back to its transformation following the break-up of the Soviet Union. In the Soviet era Ukrainians took their own containers to markets to buy milk and cream, beer was sold from tankers in the street and food items were wrapped in bio-degradable paper. Plastic bags were almost unheard of, all glass was recycled, little or nothing was sold in cartons and there was no extraneous packaging as it was considered bourgeois.

The two incineration plants in the country – in Kiev and Dnipropetrovs'k – consume just 2–3 percent of the nation's total waste output and the technology they use is outdated. Ukraine has no modern waste recycling plants.

Only the construction of new facilities with modern, efficient technology will help resolve the current problems, ecologists argue. The Association of Energy Efficient Cities of Ukraine creates the Clean City project aimed to build recycling complexes in ten cities.

They will have an expected combined processing capacity of over 2.5 million tones per year and will double the amount of waste that the Ukraine incinerates or recycles by 2014. Each complex is expected to recycle around 28 percent of its processed waste with the remainder being incinerated to generate electricity to be supplied to the national grid. Few local ecology groups are familiar with the plans, but they agree that something must be done about the parlous state of the Ukraine's landfill sites.

УДК 631.484:582

МЕЛЬНИК А.В., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **ГЕТЬМАН. Т.Є.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: AnastasiMiller@yandex.ru

PHYTOREMEDIATION: USING PLANTS TO CLEAN SOIL

The principal source of soil pollution is the misuse of pesticides and mineral fertilizer. Residual levels of pesticides in the soil are found in all provinces, often in concentrations exceeding permissible levels. One problem is the use of unsuitable and banned pesticides. Especially badly polluted areas (61,000 square kilometers) are concentrated along the Dnipro and Dnister rivers, in the Donbas, on the eastern part of the Black Sea coast, in the vicinity of the Chernobyl power station and in many major cities. Close to 116,700 square kilometers are very polluted, and 121,000 square kilometers are lightly polluted. These are located in continuous bands concentrated in the vicinity of the Chernobyl power station and the southern parts of Ukraine. The most favorable areas for habitation, work and recreation in Ukraine are the moderately (114,800 square kilometers) and lightly polluted (49,100 square kilometers) parts of the country.

Lack of attention is being paid to keeping environment clean thus situation in the country has become serious nowadays. However, plants can clean the ground as well as air through a process called phytoremediation. Scientists discovered that certain plants use their roots to pull potentially toxic contaminants from the soil. The plants then trap and store the toxins in their cells, or convert them into less harmful chemicals. For example, poplar trees and mustard plants have been used to remove petroleum contaminants and lead from polluted soil. In Chernobyl scientists planted sunflowers to remove radioactive uranium from the ground and water.

After plants accumulate the pollutants around them, they are harvested and disposed of safely. Scientists have discovered many species that can help draw out mercury, cadmium, nickel, lead, arsenic, and other toxins in order to clean the soil.

However, phytoremediation also has its limitations. Cleanup is restricted to the area reached by a plant's roots and to the specific pollutants the plant can uptake. The process can be a long one, especially when the cleaning plants grow slowly, like trees. Finally,

wildlife may be at risk if the toxins accumulated in the plants enter the food chain. In the end, while some plants may help us clean up the messes we've already made, it's far better to avoid dumping toxins in the first place.

УДК 81'25/373.7:811.112.2

КОЛІСНИК О.І., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **БОНЬКОВСЬКИЙ О.А.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Слова в процесі комунікації, поєднуючись із іншими словами, утворюють словосполучення, які стають складовими речення. Ці словосполучення, які служать своєрідними „блоками перекладу”, досить різнотипні за своєю структурою, за типами зв'язку. Більшість сполучень вільні, тобто вони можуть утворюватися в мовленні без особливих перешкод. Проте багато словосполучень не виникає спонтанно в мовленні, а, як доводять психолінгвістичні експерименти, існує в мові готовими словесними блоками. Ці складні для перекладу словосполучення, що досить різноманітні за своїми структурами, називають стійкими, або фразеологічними, або фразеологізмами.

Мета нашого дослідження – визначити, які виникають труднощі при перекладі фразеологізмів з німецької мови на українську мову.

Нами було проаналізовано класифікацію фразеологічних єдностей та фразеологічних сполучень Кияка Т.Р., на прикладі якої ми встановили власну класифікацію фразеологізмів, за якою було визначено специфіку їх перекладу для передачі змісту, образу, функції та стилю інформації, властивих оригіналу тексту. Виділяємо такі типи фразеологізмів: 1) ідіоми; 2) кінограми; 3) фахові вирази; 4) кліше; 5) авторські вирази; 6) парні словосполучення; 7) модельні утворення; 8) фразеологічні сполучення; 9) омонімічні фразеологізми.

Стосовно перекладу фразеологізмів, ми б хотіли наголосити, що переклад може бути лише на рівні фонем, морфем, слів, словосполучень, речень, тексту, одним словом „одиниці перекладу”. Якщо вільні словосполучення перекладаються на рівні слів, то фразеологізми виступають особливими випадками перекладу на рівні слова (переклад ідіом), словосполучення та речення, тобто вони стосуються трьох основних рівнів мови, і в перекладі утворюють проміжний рівень перекладу – фразеологічний. Вияв у перекладі цього рівня зовсім не однозначний.

У ході дослідження нами були виявлені причини перекладу фразеологізмів з німецької мови на англійську мову. Ми вважаємо за потрібне назвати найголовніші, а саме: неправильне розуміння перекладачем змісту фразеологічних сполучень; неправильний підбір еквівалентів; використання не того способу перекладу, як от – калькування (дослівний переклад), який не завжди допомагає правильно перекласти певний фразеологізм і знайти йому відповідник в українській мові тощо.

Отже, фразеологізм, як одиниця проміжного рівня, також є одиницею перекладу, що перекладається як єдине ціле незалежно від опори на наявні чи відсутні еквіваленти в мові перекладу.

ЗМІСТ

Колісник О.І. Творчий доробок відомого перекладача Майкла Найдана.....	3
Мазур А.В. Складнощі перекладу англійських ідіом з лексичним компонентом «Чай».....	3
Куркіна М.М. Способи номінації в мові.....	4
Мазур А.В. Кебекуа як акцент французької мови.....	5
Ридасова І.І. Лінгво-стилістичні особливості перекладу роману С. Моема „Місяць і мідяки”, виконаного О. Жомніром.....	6
Пилявець І.В. Українські власні назви у німецькомовному інформаційному просторі як елемент міжкультурної комунікації	7
Шовкун І.Ю. Вплив рольових комп'ютерних ігор на формування психологічної залежності людини від комп'ютера.....	8
Черепенко В.В. Проблема самореалізації особистості в сучасному соціальному середовищі.....	9
Гончар М.М. Стереотипи та їх роль в житті людини.....	10
Романовська Я.В. Особливості українського перекладу п'єси Б. Шоу «Пігмаліон».....	11
Заєць Д.В. Особливості діяльності перекладача в сучасних зовнішніх ринкових умовах.....	12
Гавенко В.Д. Мовленнєвий етикет як компонент комунікації студентів та спеціалістів.....	13
Пономаренко О.Ю. До проблеми особливостей формування сміхової культури.....	13
Кириченко Д.О. Стать чи гендер?.....	14
Верголяс С.Г. Взаємозв'язок та вплив латинських та грецьких запозичень на формування лексики європейських мов.....	15
Шпаковська Т.В. Явище полісемії у термінології соціальної ринкової економіки в сучасній німецькій мові.....	16
Пінчукова Є.Г. Особливості перекладу англійських лексичних одиниць на означення води як частини ландшафту (на матеріалі фільму каналу ВВС "Earth. The power of the planet").....	17
Голованова К.О. Особливості перекладу лексичних одиниць на означення живого створіння (на матеріалі фільму каналу ВВС "Life").....	18
Гида В.О. Особливості перекладу лексичних одиниць на означення опису музичного твору (на матеріалі художнього фільму «Амадей»).....	19
Пташніченко А.М. Специфіка продуктивних «noun-forming» і «adjective-forming» афіксів у сучасній українській та англійській мовах.....	20
Оліяненко К.В. Особливості перекладу метафори в англійській та українській мовах	22
Шевченко Т.М. Особливості утворення і вживання неологізмів в англійській мові.....	23
Ридасова І.І. Явище омонімії в українськомовних та англійськомовних рекламних текстах.....	24
Шутко К.О. Арсенал дієслівних префіксів англійської та української мов.....	25
Пилипенко М.Ю. Порівняльний аналіз словотворення прикметників української та англійської мов.....	26

Ковтун Г.А. Лексема Мейкер в українськомовних ЗМІ.....	27
Черепенко В.В. Проблема білінгвізму в соціолінгвістичному аспекті.....	27
Заболотня О.О. Актуальні проблеми виховання відповідальної поведінки у сучасних підлітків.....	28
Іванова О.І. Психологічні проблеми розвитку, навчання й виховання обдарованих дітей	29
Гуртова Я.А. Delta canvas.....	30
Кисла М.С. Criminology as a social science: its basic objectives.....	31
Нечупій Л.В. Trial jurors in the united states district courts.....	32
Чернега Я.О. Poultry farming.....	33
Кондратюк В.А. Ecological disaster of Ukraine and it's solving	34
Поліщук К.А. Breeding of dairy cows.....	35
Крамар С.В. «Жаб'ячі лапки» як традиційна страва французької кухні	35
Тіщенко В.В. Роль самооцінки у формуванні самосвідомості студентів.....	36
Петух Н.С. Чи просто нашим студентам бути здоровими?.....	37
Лазаренко А.О. Свята Франції: День взяття Бастилії.....	38
Кернос С.А. The Ukrainian Legal Foundation	39
Нечипорук Є.В. Rubber flooring.....	40
Куценко О.В. Extension services and its prospects in Ukraine.....	41
Вергуляцький Ю.М. The role of agriculture in developing society.....	41
Кокуца О.А. Influence of globalization processes on development of sewing industry in Ukraine.....	42
Іващенко Л.А. Globalisation end its effect on forming of export potential of oil branch of Ukraine.....	43
Кореняк Р.А. Professional titles, range of work.....	44
Шевченко Т.М. Особливості образної номінації в антропонімах (на матеріалі псевдонімів німецької мови).....	45
Бондаренко Д.В. Recycling complexes. Reclaiming a waste land called Ukraine.....	46
Мельник А.В. Phytoremediation: using plants to clean soil.....	47
Колісник О.І. Фразеологічні труднощі перекладу в німецькій мові.....	48